

Francuzai paeme svarbias vokiečių pozicijas

2.300 vokiečių suimta nelaisvėn

Vokiečių aeroplanai paskandino rusų laivą

Italai perkirto austrų komunikacijos liniją

FRANCUZAI ŠTURMU PAĖMĖ VOKIEČIŲ POZICIJAS PRIE COMBLES.

2.300 vokiečių suimta nelaisvėn.

PARYŽIUS, rugs. 14. — Francuzai padidino vakarykščius laimėjimus. Prie užgriebtų užvakar dviejų mylių vokiečių tranšėjų ir kaimo Bonchavesnes ir paskui sekamą naktį paimtų da 600 yardų tranšėjų prie Bapume-Perone kelio, francuzai dabar aplaik naujų pergalių šiaurėj ir pietuose nuo Somme.

Francuzai sako, kad tapo paimta čia vokiečių tranšėjų sistema visai arti prie Combles, vokiečių bazos. Francuzai paėmė taipgi vokiečių pozicijas pietuose nuo Prize farmos.

Vokiečiai padarė pragarišką ataką, išmetė francuzus iš užimtų vietų prie Prize, bet paskui ir vėl jie liko išvyti.

Sitų pozicijų užėmimas turi labai didelę svarbą. Joms puolus drutviete Combles, vokiečių baza atsiduria pavojui. Combles gi puolus, francuzams ir anglams atsidaro kelias prie jų tikslo — Peronne.

Visas suimtų nelaisvėn vokiečių skaitlius paskutinėje paroje siekė 2,300 žmonių.

BULGARAI ŠMARKIAI SUMUŠĖ ITALUS.

LONDONAS, rugs. 14. — Bulgarijos karės štabas praneša, kad tarp bulgarų ir italų ištikęs pirmas mušis Balkanų fronte. Bulgarijai laimėjo. Italai priversti buvo traukties.

VOKIEČIŲ AEROPLANAI PASKANDINO RUSŲ KARISKĄ LAIVĄ.

BERLINAS, rugs. 14. — Rygos įlankoje vokiečių aeroplanų eskadros bombomis paskandinta rusų torpedinis laivas. Vokiečių aeroplanai, be to, atakavo rusų kariškuosius laivus Juodosiose jurose, Konstanca uoste (Rumunijoje).

ITALAI PERKIRTO AUSTRŲ SUSINĖSIMŲ LINIJĄ.

RYMAS, rugs. 14. — Italų kariuomenė užgriebė austrų pozicijas Travenanzes perėjime, Dolomito Alpuose. Paimtos pozicijos užima labai svarbią vietą. Netekus jų austrams tapo perkirsta komunikacijos linija tarp Travenanzes klonio ir Lagazuoli pyrgardos.

"Tėvynė"

307 W30th st

GRAIKIJOS KARALIUS PRIĖMĖ PREMIERO ZAMIS REZIG NACIJĄ; APLEIDŽIA SAVO VIETAS IR KITI GRAIKIJOS MINISTERIAI.

ATHENAI, rugs. 14. — Paskutinės žinios, ateinančios iš Graikijos, sako, kad karalius Konstantinas priėmė premiero Zamis ir kitų dabartinių graikų ministrų rezignaciją.

Pasitraukimą Zamis ir jo kabineto skaitoma taktininkų diplomatų rateliuose pirmutiniu žingsniu link Graikijos stojimo karėn taktininkų pusėje. Berline ir Vienoje taipjau manoma, kad Graikija veikiausia neužilgo sulaužys savo neutrališkumą.

Zamis'o pasitraukimo priežastis tikrai nežinoma, kadangi Graikijoj viešpatuoja aštriausia cenzura. Zamis padavė rezignaciją visai netikėtai. Iki pat paskutinio laiko plačioji visuomenė ir presa nesitikėjo iš jo tokio žingsnio, kadangi Zamis'o padėjimas buvo labai tvirtas ir jis kuone diktatoriaus teisėmsi naudojosi.

VOKIEČIAI NEBEATNAUJINS SUBMARINŲ KARĖS.

BERLINAS, rugs. 14. — Į ketletą savaičių, praėjusių nuo paskyrimo fieldmarsalo von Hindenburgo vokiečių generalio štabo viršininku, Vokietijos augštųjų valdininkų tarpe visą tą laiką ginčytasi apie tai, ar atnaujinti povandeninę karę, ar palikti ją tokia, kokia ji tapo po Amerikos ultimatumo, kad vokiečiai nebeskandintų pirklybinių laivų be perspėjimo.

Koliai kas paėmė viršų kancelierio von Bethman-Hollweg politiką, kuri vengia aštrių keivos budų, kad nepertrauktus ryšių su Sv. Valstijomis.

Antras klausimas, kurio apsvaistymui pašvenčiama Vokietijoje dabar daug domos, tai maisto klausimas.

Dalis vokiečių spaudos reikalauja, kad valdžia reguliuotų ne tik maisto pardavinėjimą, bet ir jo pagaminimą. Anot tų laikraščių, valdžia turėtų duoti įsakymus ukininkams, ką tie privalo sėti ir auginti. Vokietijos dvarininkai vėl reikalauja, kad valdžia arba pakeltų dabar esančias produktų kainas, arba kas jas visai panaikintų, ty, leistų pardavėjams lupti iš pirkėjų tiek, kiek tik galima bus.

Maisto diktatorius von Batocki yra betgi priešingas įsimaistymui į tai, ką ukininkai gamina. Jisai taipjau nepritaria nė agrarijų norams pakelti dabar esančias produktų kainas, nė jų reguliavimą visai panaikinti.

KAM KAS, O AMERIKIEČIAMS TABAKAS RUPI.

SALONIKAI, rugs. 14. — Kuomet bulgarai užėmė Graikijos teritoriją Kavala miesto apygardoj, pačiame Kavala mieste buvo daugiau kaip \$4,000,000 vertės amerikoniškų firmų tabako. Dalį to tabako, vertės apie \$800,000 jau išgubenta. Bet kompanijos labai susirupinusios, ar pavyks jom sveikai išsigabenti likusį tabaką, nes bulgarai nesitraukia iš tos apielinkės, ir laukiama čia svarbių mušių, kuriuose ir miestas Kavala, o su juo kartu ir amerikiečių tabakas, skaudžiai nukentės.

VILLA APSUPTAS.

CHIHUAHUA CITY, Mexico, rugs. 14. — Generolas Trevino praneša, kad Carranzos kariuomenė iš trijų pusių apsupa Villą ir jo šalininkus. Anot Trevino pranešimų Villa dabar esąs tokiame padėjime, kad pasprukti jam bus labai sunku.

GRAIKIJOS KARALIUS PRIĖMĖ PREMIERO ZAMIS REZIG NACIJĄ; APLEIDŽIA SAVO VIETAS IR KITI GRAIKIJOS MINISTERIAI.

ATHENAI, rugs. 14. — Paskutinės žinios, ateinančios iš Graikijos, sako, kad karalius Konstantinas priėmė premiero Zamis ir kitų dabartinių graikų ministrų rezignaciją.

Pasitraukimą Zamis ir jo kabineto skaitoma taktininkų diplomatų rateliuose pirmutiniu žingsniu link Graikijos stojimo karėn taktininkų pusėje. Berline ir Vienoje taipjau manoma, kad Graikija veikiausia neužilgo sulaužys savo neutrališkumą.

Zamis'o pasitraukimo priežastis tikrai nežinoma, kadangi Graikijoj viešpatuoja aštriausia cenzura. Zamis padavė rezignaciją visai netikėtai. Iki pat paskutinio laiko plačioji visuomenė ir presa nesitikėjo iš jo tokio žingsnio, kadangi Zamis'o padėjimas buvo labai tvirtas ir jis kuone diktatoriaus teisėmsi naudojosi.

MEXIKOS GYVENTOJAI VAŽIUOJA AMERIKON.

SAN ANTONIO, Mexico, rugs. 14. — Daugiau kaip 10,000 Meksikos darbininkų — vyrų, moterų ir vaikų — įvažiavo Amerikon paskutiniomis metais (bairgiant 30 diena birželio). Bėgančiais gi metais, ty, iki ateinančių 1917 metų 30 birželio dienos, tikimasi, kad mexikiečių įvažiuos į Sv. Valstijas jau ne mažiau 225,000 ypatų. Meksikoje nuo net pailiajamų riaušių ir betvarkės pasidarė tokios netikusios gyvenimo sąlygos, kad biednosios gyventojų klesos tiesiog badu miršta.

NEW YORKO GATVEKARIŲ STREIKAS.

NEW YORKAS, rugs. 14. — Interborough Rapid Transit kompanija ir New York Railway kompanija formaliai atmetė Public Service komisijos pasiūlymą taikyties su savo streikuojančiais darbininkais. Darbininkų unija per savo organizatorių, William B. Fitzgerald, taipjau pranešė, kad ji, atsižvelgiant į poziciją, kurią užėmė kompanijos, taikyties negalinti.

Vakar detektvai turėjo ir darbo ir baimės. Atrasta tarp bėgusių sprogstančios medegos dinamito. Detektvai šnipinėja, kas galėjo tą dinamitą padėti ten.

I. W. W. SPECIALIS TRAUKINYS.

GREAT FALLS, Mont., rugs. 14. — Areštuota 22 industrialistai, atvažiavusieji čia Great Northern geležinkelio prekinį traukinį. Anot konduktorių pranešimo, Harve daugiau kaip šimtas industrialistų išėdę į traukinį sakydami, kad tai yra specialis industrialistų traukinys. Jie neleide važiuoti traukiniu niekam kitam, kas nepriklauso prie I. W. W. organizacijos.

NEVALIA DVIRAČIAIS VAŽINĖTIS.

PETROGRADAS. — Rusų popai kreipėsi į savo vyriausybę klausimu, ar galima popams važinėti dviračiais. Į tą atsakyta, kad popai, kaipo dvasiškiečiai, privalo būti labai atsargūs kas link to, kokiū būdu jie persikelia iš vienos vietos į kitą. Suprasti reikia tą paaiškinimą taip, kad popams geriau nevažinėti dviračiais.

YČAS SU ŽILINSKŲ JAU AMERIKOJ.

(Telegrama "Naujienoms")

SAN FRANCISCO, Cal., rugs. 13. — Vakar, rugs. 12 dieną, atvyko laivu į San Francisco Martynas Yčas ir kunigas Žilinskas (Žilinskas). Pasitiko juos Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 106 kuopos nariai. Atvykusieji laikys čia šandie prakalbas.

AVIATORIAI MĖTĖ BOMBAS TIES WUERTTEMBERGU

AMSTERDAMAS, rugs. 13. — Subatos vakare francuzų aviatorius, pasiekęs Wuerttembergo, numetė tris bombas. Betgi jokių nuostolių nepadare. Nedėlioj gi keletas aviatorių mėtė bombas ant Saarburgo, bet taipgi jokių pragaiščių nepadare.

FRANCUZŲ IR SERBŲ KARIUOMENĖS PAĖMĖ MADEDONIJOS MIESTĄ.

ATHENAI, rugs. 13. — Francijos ir Serbijos kariuomenės pradėjo ofensivą vakariniame Makedonijos fronte. Jie paėmė Sorovitzų miestą, netoli Florinos.

ITALIJOS MOTERS KARĖS METU.

Ir Italijoje, gal dar labiau negu Francijoje ir Anglijoje, moters tapo paliestos karės. Francijoje ir Anglijoje moters jau iš seniau dalyvavo plačiau kaip viešajame visuomenės gyvenime, taip industrijoje. Italijos moters tuo žvilgsniu buvo kaip ir atsilikę. Už tai dabar moterų pasirodymas įvairiuose darbuose ypačia pastebimas.

Italijos moters užėmė vyrų vietas kuone visose pramonės šakose. Milane gatvekarių konduktor. moterų tarnauja virš 1,360, Ryme — apie 1,060, Turine — 950 ir t.t. Jų darbas, sakoma, esąs atliekamas puikusiai.

Moters ūnija gatves, apsirėdžiusios uniforma. Baltais, juodais drabužiais, dideliais šiaudiniiais skrybėliais ant galvų, jos pildo savo pareigas labai sąžiningai ir apvalo gatves švariai, kaip vyrų. Skaitlius moterų šitame darbe labai didelis, ypač ten, kur vyrų mažai. Mažiau moterų ant gatvių dirba Genuoj, Milane, Turine, Ryme. Situose miestuose jos daugiausia užimtos dirbtuvėse.

Labai didelis moterų skaitlius dirba amunicijos dirbtuvėse. Išpradžios moteris priiminėta tik į valdžios dirbtuves. Privatinių kompanijos nenorėjo jų, kadangi nesitikėjo iš jų daug ko gera. Vėliau betgi, valdžios verčiamos, kompanijos pradėjo priiminėti jas. Iš pradžios tik po keletą, tik išbandymui jų gabumų. Paskui, pasirodžius, kad jos nei kiek neprastesnės darbe už vyrus, rapdėta imti jų ir daugiau, koliai pagalios jos užėmė didžią didžiumą darbų ten.

Moters krauja į skrynias kulikas, jos nešioja dinamitą ir juo užtaisytas granatas didžiausiu šaltumu, be jokios baimės. Valdžia, matydama tai, įsteigė tam tikras mokyklas, kurias galima pabaigti į mėnesį laiko, o po to jau skaitoma tinkamomis darbininkėmis darbu amunicijos dirbtuvėse.

Taippat geros darbininkės pasirodė moters ir ukės darbuose. Jos ne mažesniu pasisekimu kaip vyrų arią, akėja, sėja. Žemę apdirba gražiai.

Šaukiama Svarbus Susirinkimas.

CHICAGIEČIAI PRADEDA RENGTIES PRIE LIETUVIŲ DIENOS.

Chicagos Lietuvių Draugijos turės susirinkimą nedėlioje, 10 val. ryto, Meldazio svetainėje (2242 W. 23 Place).

Tą susirinkimą šaukia Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjunga ir vietinis Lietuvos Šelpimo Fondo skyrius. Į jį kviečiama draugijų valdybos, o taip-pat ir pavieniai asmens, kurie nori kokiū nors būdu prisidėti prie Lietuvių Dienos surengimo.

Lietuvių Dieną, kaip jau buvo pranešta "Naujienose", prezidentas Wilsonas paskyrė lapkričio 1 d. Tą dieną visose Sv. Valstijose bus renkamos aukos nukentėjusiųjų nuo karės lietuvių naudai. Bet jos pasisekimas priklausys svarbiausia nuo to, kaip bus susiorganizavę lietuviai atskirose kolonijose.

Chicagiečiai privalo ne tikai neapsileisti kitoms kolonijoms, bet dagi duoti joms pavyzdį. Todėl jie turi jau dabar pradėt organizuoties ir mobilizuot visas savo spēkas.

Tai gi butinai ateikite į nedėlios susirinkimą. Butų geistina, kad kuodaugiausia draugijų, klybų, kuopų ir kitokių organizacijų atsiųstų į jį savo atstovus. Susirinkime L. Š. F. prezidentas praneš žinias, kokios gauta iš Washingtono apie Lietuvių Dieną ir paskui susirinkusieji aptars Lietuvių Dienos rengimo planą.

Geistina butų taip-pat, kad ateinantys į susirinkimą atsineštų kuodaugiausia gerų sumanymų tame reikale, nes tokiu būdu bus lengviau jį visapusiškai išgildinti. Tai gi pagalvokite apie tą dalyką per šias dienas ir pasikalbėkite apie jį su savo draugais. Jeigu kuri draugija šiomis dienomis turės mitingą, tai pakelkite tenai Lietuvių Dienos klausimą.

Ateikite į laiką. Neužmirškite susirinkimo vietos ir laiko. Pasakykite apie tai savo pažįstamiems. Sukruskite, chicagiečiai!

Raudonamjame Italijos Kryžiuje dirba virš 40,000 moterų kaipo nursės. Kadangi to skaitliaus neužtenka, tai visoj šalyj atidaryta tam tikros mokyklos. Ir čia moters pasižymėjo savo gabumais.

Daugybė Italijos moterų pasirinko ypatingą amatą, gal sunkiausiai iš visų — tai mokinimą akly (neregijų). Karėje nepaprastai daug kareivių netenka regėjimo. Reikia tuos žmones kaip nors aprupinti, kaip nors suteikti jiems amatą, iš kurio nors šiaip taip jie galėtų maitinties. Reikalinga todėl juos mokinti ir moknti nepaprastu būdu. Čia prisieina mokytojams patiems mokinties, kad kitus galėjus mokinti.

Vyriausiais perdėtiniais visų mokyklų akliems yra profesoriai Landriana ir Gino Gioli — abu juodu taipjau beregiai.

Mokyklos turi neblogas pasekmes, nes anot beregių kolegijos Ryme profesoriaus Ramangoli (taippat beregio) žodžių, "aklas yra ne aklas, o tik regis tamsoje."

IR VĖL AMERIKOS NESUSI-PRATIMAI SU ANGLIJA.

Washingtonas, rugs. 13. — Anglų torpedinis laivas sulaukė ir iškratė Philipinų laivą Cebu teritorialiuose vandenyse, ty, arčiau negu trijos myl. nuo kranto. Sv. Valstijų valdžia tokį anglų laivo pasielgimą skaito neutrališkumo laužymu. Ši kra-tar labiau suerzino ir be to jau supykusius ant Anglijos Amerikos politikierius. Galima susilaukti labai rimtų pasekmių.

TIK VIENA DARBININKO KOJA RASTA PO EKSPLOZIJOS PARAKO DIRBTUVĖJ.

FAIRCHANCE, Pa., rugs. 13. — Du Pont Parako kompanijos dirbtuvėje, Oliphant'e, ištiko eksplozija. Tris darbininkai dirbo tuo laiku dirbtuvėje. Visi sudraskyti ir išblaškyti į visas puses. Tik viena koja rasta iš jų visų trijų.

CARAS ATNAUJINO ŽYDŲ PERSEKIOJIMUS.

BERLINAS, rugs. 13. — Rusų laikraštis Rieč praneša, kad caro valdžia atnaujino žydų persekiojimus Maskvoje ir Petrograde. Valdžia ir juodašimčiai kursto minias prie žydų pogromų.

IŠ EUROPOS AMERIKON I 30 DIENŲ.

LONDONAS, rugs. 13. — Leutenantas Polner, Danijos kariškasis orlaivininkas, plenuoja atskristi aeroplanu Amerikon. Jisai mano kelionę padaryti iš Farce salų į New Foundland. Kelionę atlikti Polner tikisi į 30 dienų.

KLERIKALŲ IR TAUTININKŲ SUSIZIEDAVIMAS.

CHICAGO, rugs. 14. — Vakar Jurginėje salėje įvyko tautininkų ir klerikalų susirinkimas apkalbėjimui kaip geriau išnaudoti Lietuvių Dieną ir išrinkimui tam tikslui specialio komiteto.

Balutis atidarė susirinkimą, Bradchulis iškeikė socialistus, Maliauskas taipjau "pasirodė."

Po prakalbų išrinkta Lietuvių Dienai komitetas. A. A.

Iš Lietuvių Gyvenimo Japonijoje

Poni Marija Kodorkin, rugsėjo 3 š. m. pribuvusi iš Japonijos į San Francisco, štai ką pasakoja apie padėjimą Rusijos pabėgėlių Japonijoje: "Daugybė Rusijos pabėgėlių, tarp kurių yra daugiausia tų tautų žmonių, kurių tėvynė suterpiota karės ugnim pasiekę Japonijos pasilieka visiškai be pinigų, ir negalėdami toliau važiuoti, buna priversti įeiti į škototi darbo Japonuose — inteligentiško arba fiziško.

Patekę į uostinius miestus, Jokohamą arba Tsurugą, pabėgėliai deda visas pastangas, kad susiradus kokį nors darbą, bet... pravaikščioję beprasimėdami visą dieną, su sugraudintomis širdimis ir asaromis akyse vėl grįžta savo kambariuosna, nežinodami, kas jų ryto laukia. Kas buvo Japonijoje, tas žino, kad ten europiečiams darbo nėra.

Tarp užsilikusiu pasazierių nežinia iš kur tai ima vaidinties toki tipai, kurie neatboda mi nuvargimo pabėgėlių ir jų apvertkimo padėjimo, vieton užuojautos, juos nežmoniška eksploatuoja.

Štai vienas faktas:

Pulkelis Rusijos pabėgėlių Jokohamoje gyvena susikimšę "Mirurajo" hotelyje, kur koks tai Goldmano laikio "europietiška" restorana. Goldmano kompanijonas, Gee, pasiūlė Rusijos pabėgėliams sudaryti trupą drutvyrių ir demonstruoti rusiškas imtynes prieš japonų publiką. Rusiška trupą turėsianti važinėti ir veikti drauge su japonišku cirku "Džinu—Džica."

"Džinu—Džica" pakertino mokėti rusams po 70 jėnų kas mėnuo ir duoti pilną užlaikymą. Trupon įstojo 6 žmonės: 2 žydai, 2 rusai ir 2 lietuviai.

Tarp pabėgėlių ir "Džinu—Džica" buvo padarytas kontraktas, kuris paskui pasirodė fiktyvišku. Susiorganizavus "Džinu—Džica" iš Jokohamos išvažiavo demonstruoti į kitus Japonijos miestus.

Už mėnesio laiko likusieji Jokohamoje nelaimės draugai pradėjo gauti laiškų nuo savo draususiorganizavus "Džinu—Džica" cirku. Visi žymėjo savo laiškuose, kad jie esą skaudžiai apvilti: vieton imtynių tarp savęs, japonai juos verčia stoti į boksu su tokiomis jų specialistais kaip Diamu—Diamu. "Dabar mes matome tuos spąstus, kuriais mus japonai pagavo del išjuokimo ir žiaurios eksploatacijos."

Japonai jiems nemoka jokios algos ir ant visų jų maldavimų ir protestų — japonai juos muša lazdomis ir marina badu.

Nelaimingieji bandė skųsties japonų policijai, bet pastaroji tik ironiškai pasijuokė ir pagrąsino: "jei dar kartą atsilisite, tai pasodinsime kalėjiman arba išsiųsime atgal į Rusiją."

Ponai autpremeriniai, t. y. japonai — šeimininkai "Džinu—Džica" (prie tokių prisiskaito visi tėsėjai šios planetos, kurie, kad patenkintus gyvuliškus nekulturingos minios jausmus, tam tikslu kankina įvairius gyvus sutvėrimus, pradedant gaidžiais ir baigiant žmonėmis) per agentą Gee privilegio jaunus nuo 18 lig 20 metų, patekusius į sunkų padėjimą Rusijos pabėgėlius, kuriuos dabar jiega verčia pasiduoti visokiems niekininams ir kankinimams.

Nežmoniška suzeidžia nelaiminguosius pabėgėlius: išmušinėja jiems dantis, išskukinėja kojas, ir tuom, žinoma, išsaulkia žvėrišką efektą žiūrėtojuose, kurie gašliai žiūri ir net susidvilinukuodami juokiasi kaip, girdi, mažiukas japonas liubia didelį rusą.

Jeigu paminti tą viską, ką rašo nelaimingieji pabėgėliai, patekusieji į japonų trupą bado priversti, tai pamatysite, kad ten yra kas tai inkvizitoriško, kas tai žvėriško."

Daug panašių dalykų pasakojo

poni Kodorkin. Dabar, sako ji, Rusijos ir Japonijos kapitalistai padarė kokią tai neva karės reikalų sutartį ir tokiu budu rusai turi progos siųst į Japoniją savo žandarus, kurie įeško neva valdžios išdavimų, ar kokių tai didelį politiškių prasikaltėlių. Pakol kas dezertierių negražina atgal Rusijon, bet, pasak naujai atvažiavusių, atmosfera jau panašiai kvepia.

Kiek dabar tokių nelaimingų lietuvių ir lietuvaiečių yra Japonijoje, niekas nežino. Bet žinia kad yra. Mano adresas yra Jokohamoje, delto-kai-kurie iš atvažiavusių užėina, o nuo Jokohamoje esančių lietuvių gavau tik du laišku. Bet deja, nieku jiems pagalbėti negaliu. O informavimas mūsų visuomenės apie tai prie nieko gero neveda.

Taip, gerbiamieji Amerikos lietuviai, ką pasakysite ant to? Ar da ir dabar jums nebaisis tos kancios, kurias turi kentėti nelaimingi mūsų broliai šiaip taip ištrukę iškraugerio caro nagų? Ar da ir dabar nepradėsite rūpintis nelaimingais savo broliais, atkeliaujančiais Amerikon per tolimą Aziją?

Kast. Norkus.

NAUJOVĖS VERGIJA.

Darbininkai Ohio valstijoje turi sau darbą pirkties.

Ohio valstijos industrijos komisija skelbia, kad daugelyj darbo įstaigų Ohioj plačiai praktikuojamas darbo vietų parduvinėjimas darbininkams, ypatinagai gi svetimtaučiams.

Kai-kuriuose fabrikuose toks darbu pirkimas ir pardavinėjimas įsigyvenęs jau nuo daugelio metų. Pardavinėjama ypatinagai svetimtaučiams, kurie nemoka, arba visai menkai temoka anglų kalbos. I tuo jie biauariausiu budu išnaudojama.

Norint gauti darbo, vargšas svetimtautis landžioja šian ir ten, prašinėja. Nėra darbo. Pagalios jam duodama suprasti, kad sauso niekas neklauso — jis turi užmokėti, kad nori dirbti. Ir ta mokeskis esti visokios rūšies ir visokio dydžio. Kartais pakanka cigarų dėžės, arba butelio degtinės, bet kartais siekia iki 25 dolerių — jeigu darbas brangiau apmokamas, pavyzdžiui, po 25c. valandai. "Foremanai," kurie tuos kyšius priima, elgiaisi gudriai: jie niekados stačiai neima kyšio iš norinčio darbo gauti, bet pavartoja tarpininkų, kitų darbininkų. Ir tie darbininkai, kur tarpininkauja kyšių emime, už savo pasitarnavimą gauna iš "foremanų" geresnį darbą.

"Šitokia papirkimų ir kyšių lupimų praktika — sako industrijos komisija — gimdo aršiausios rūšies pramoninę vergiją. Ar gi reikia stebėtis, kad šitai išnaudojamas ateivis įsirsta ir streikų laiku kartais savo apmąudą išlieja ir prieš įstatymus nusizengia? Ir kaip gali ateivis pagerbti tokią visuomenės organizaciją, kur panašūs dalykai dedasi?"

ANGLIŲ KASĖJŲ STREIKAS.

VIRDEN, Ill., rugs. 13. — Sustreikavo 500 anglų kasėjų Royal Colliers kompanijos kasyklose. Sustreikavo delto, kad kompanija atisakė išmokėti darbininkams 6000 dolerių, kuriuos ji neteislingai nusverdama iškasamas anglis sugebėjo nuo darbininkų pasilaikyti. Kompanija jau sutiko atmokėti 4000 dolerių, bet darbininkai reikalauja visų.

MIRTIS ALIEJAUS REZERVUARE.

PETERSBURG, nld. — W. M. McFadden, Murphy Oil kompanijos superintendantas įpuolė į aliejaus rezervuarą ir prigirė.

CIGARNINKŲ STREIKAS.

MILWAUKEE, Wis. — Čia streikuoja cigarų dirbėjai Coraza Cigar kompanijos įstaigoje. Laikosi tvirtai ir žada nenusilenkti, kol kompanija nepripažins cigarninkų unijos.

PARAKO FABRIKAS GAUNA DIDELIŲ UŽSAKYMŲ.

NORFOLK, Va. — Du Ponto parako fabrikas gavo iš kariavancijų talkininkų naują milžinišką užsikymą, butent, už 150 milijonų dolerių vertės šaujamosios medvilnės. Didžiumą tų užsakyimų atliks Hopewell, Va., fabrikai. Fabrikams nuo kokių nors pasikėsinių apsaugoti fabrikantai pastatė dabar dvigubą sargybą.

BOMBININKŲ BYLA.

SAN FRANCISCO, Cal. — Prasidėjo byla del bombos, kuri kažinkieno padėta sprogo čia "preparedness" parodos laiku. Kaltinamas Warren K. Billings, kuris buk su kitais savo draugais norėje nužudyti parodoj dalyvausius vietos geležinkelio darbininkų unijos narius. Kaltinamaisi aktas tvirtina, kad Billings bombą padėjęs, kaip jam buvo pataręs organizatorius Mooney. Apie tait žinojus ir Mooney'o pati. Mašinistų unijos narys Nolan tą bombą padirbęs, o šaferių unijos narys Weinber ją ir sukalbininkus nuvežęs į vietą, kur ji eksplodavo. Visi jie kaltinami kartu su Billingsu. Teismas, turbūt, nusitęs keletą savaičių.

Lietuvos Selpimo Fondas

AUKOS
L. S. Fondai, surinktos per prakalbas pp. Bulotų ir Zemaitės, 30 d. rugpjūčio 1916., Rockford, Ill.

- Nuo Draugijų:
- L. U. Klubas \$50.00
  - L. S. ir Dukterų Draugija \$25.00
  - L. S. J. Ratelis \$10.00
  - G. D. "Kanklės" \$5.00
  - L.S.S. 75 kuopa \$5.00
  - L. M. P. S. 5 kp. \$5.00
  - Pasaulio Pramonės Darbininkų I. W. W. \$5.00
  - Už įžangos tikietus... \$20.00
- Nuo pavienių ypatų:
- A. Simonis \$5.00
  - F. Raškevičius 5.00
  - A. Mažicka 5.00
  - P. Kelmelis 5.00
  - St. Petrauskas 5.00
  - B. Dilionas 5.00
  - P. Poška 5.00
  - P. Aleksynas 2.00
  - L. Valinčius 1.50
- Po \$1.00 aukavo:

Bardauskienė, J. Bardauskas, M. Mizeris, V. Mizeris, P. Alinauskas, J. Valenta, A. Diekus, B. Lavickas, K. Lekevičius, L. Poluokis, S. Darginavičius, M. Valavičius, Petrulevičia, P. Varkojis, J. Kajackas, J. Rulis, P. Rulis, J. Barkauskas, J. Valulis, M. Giminis, S. Vazenas, S. Sidaravičius, J. Užuobalis, F. Praminas, A. Petrauskas, B. Vasylius, B. Užkurienė, A. Petronis, J. Gelazinskas, J. Briedis, J. Vasiliauskas, M. Samulis, A. Mačis, A. Selskis, J. Mikalajauskas, V. Ramanauskas, B. Kuznickas, St. Bužinskas, P. Stalinas, A. Juocnikis, R. Husmanas, V. Petriokas, P. Juosplikis, A. Puidoka, J. Subačius, J. Subačius, V. Aleksynas, T. Kučka, J. Šlikas, St. Dijokas, V. Misevičius, J. Stružas, L. Gričiūnas, J. Valentas, J. Baniulis, P. Kubilius, G. Simanaukas, J. Puidokas, A. Audieckas, St. Klastauskas, J. Kanopka, A. Mikšis, M. Gribas, J. Šileika, S. Žilinskas, A. Laurinaitienė, J. Mockevičius, J. Sveciždis, J. Zekis, J. Jankauskas, J. Svčilinskas, J. Žukauskas, J. Liundžius, J. Tarčinskas, A. Bendorius, G. Semauskis, J. Kizas, J. Smailis, L. Jurama, P. Raškevičius, J. Raškevičius, B. Misūnas, J. Jasevičius, J. Jasinskas, J. Kulikauskas, J. Juzas, M. Šukėvičius, J. Dubis, K. Bačiūsis, O. Užbahtė, A. Kiela, J. Bacevičius, K. Šrivinskis, A. Karsokas, P. Krivščionius ir St. Kazlauskas. — J. Koer 75c.

Po 50c aukavo: L. Jospelle, M. Levickaitė, Levickaitė, A. Balčiūnas, J. Kubilius, J. Misevičius, J. Domeika, J. Rudis, J. Balchitis, K. Zaunermanas, S. Kiela W. Petriokas, F. Čičauskas, J. Kutra, J. Garbauskas, P. Aleksynas, Z. Andzūnienė, P. Jasutis, K. Stašutė, M. Januševičius, A. Hausmanas, M. Bajoras, V. Karvelis, J. Zakarevičius, P. Valentas, R. Valentas, A. Garšva, V. Jovaiša, E. Margis, A. Mažeka, A. Neverauskas, S. Tamošaitis, V. Balvan, M. Brudžius, V. Kazakevičius, M. Bubelis, J. Dragūnas, K. Jan-

kevičius, J. Simas, J. Žukauskas, B. Juška, J. Cigas, Česnik, J. Ambrazas M. Sidlauskas, Martiliūnas, J. Simonis, M. Budras, D. Bagdonas, A. Akelaitis, M. Akelaitienė, F. Petronis, Petronienė B. Klaidienė, P. Slavinskis, P. Kremiklone, P. Pastkus, M. Šlikas, K. Mikšis, A. Hausmanas, J. Usas, J. Binitaitis, A. Laganavičius, M. Karsokaitė, J. Valis ir K. Petrauskas. — A. Krikštanavičius 30c.

Viso L. S. F. su smulkionis aukomis — \$329.75; Žiburėliui — \$31.55. Viso sykiu \$361.30.

Aukos surinktos per pp. Bulotų ir Zemaitės prakalbas rugsėjo (Sept.) 2 d. Chicago (Atlantic.)

- J. Andruska \$1.00
  - D. Lauksinas 1.00
  - A. Galminas 1.00
  - A. Mozgen 50
  - J. Miknis 1.00
  - V. Norvilis 50
  - A. Vaveris 50
  - J. Karvelis 1.00
  - K. Zverzdus 1.00
  - K. Medziauskas 50
  - J. Barusas 1.00
- Viso su smulkionis aukomis — L. S. F. \$11.50; "Žiburėliui" \$16.5. Sykiu \$13.15.

Lietuvos Selpimo Fondan paaukavo įgydami kalbėtojų paveikslus:

- S. Omaha, Nebr., 20.VIII.16.
- K. Jonevičienė, Maslauskienė, Z. Akromavičienė, A. Jurevičiūtė, T. Kažragis, I. Lapienis, I. Biliumas, M. Užunaris, ir V. Ukelienė — visi po 50c
- Kenosha, Wis., 27.VIII.16.
- H. Labauskas, St. Lukminas, ir N. N. — visi po 50c.
- Racine, Wis., 27.VIII.16.
- I. Smitas, K. Virkutis, A. Vaincikis, I. Strazdas — visi po 50c.

Chicago-Roseland, 29.VIII.16.

E. Mozuras, N.N., ir A. Tamošūnas — visi po 50c.

Rockford, Ill. 30.VIII.16.

B. Cepaitė, E. Ruliūtė, I. M. Bacevičius, J. Tručiūnskis, A. Palsuckis, A. Neverauskas, A. Jakubauskienė, A. Dočkus, J. Bružas, W. Aleksinas, P. Rulis, P. Alenauskas, St. Dijokas, P. Raškevičius, I. Liudžius, I. M. Stružas, St. Darginavičius, St. Sidaravičius A. Kiela, ir K. Mikšis — visi po 50c.

J. Ulinskis, Hausmonai (2), ir K. Sivinskis — visi po \$1.00.

A. Akelaitis, Sidlauskienė ir Kuncienė — visi po 25c.

Chicago, Ill., Mildos svet., 6.IX.16

A. Bačkis, Aleliūnas, B. Juknavičius, V. Travalauškas ir N. N. — visi po 50c. Viso labo \$23.75.

Šašmoninga gashadinė

visada turi savo namuose buteliuką Doro Richterio

PAIN-EXPELLER

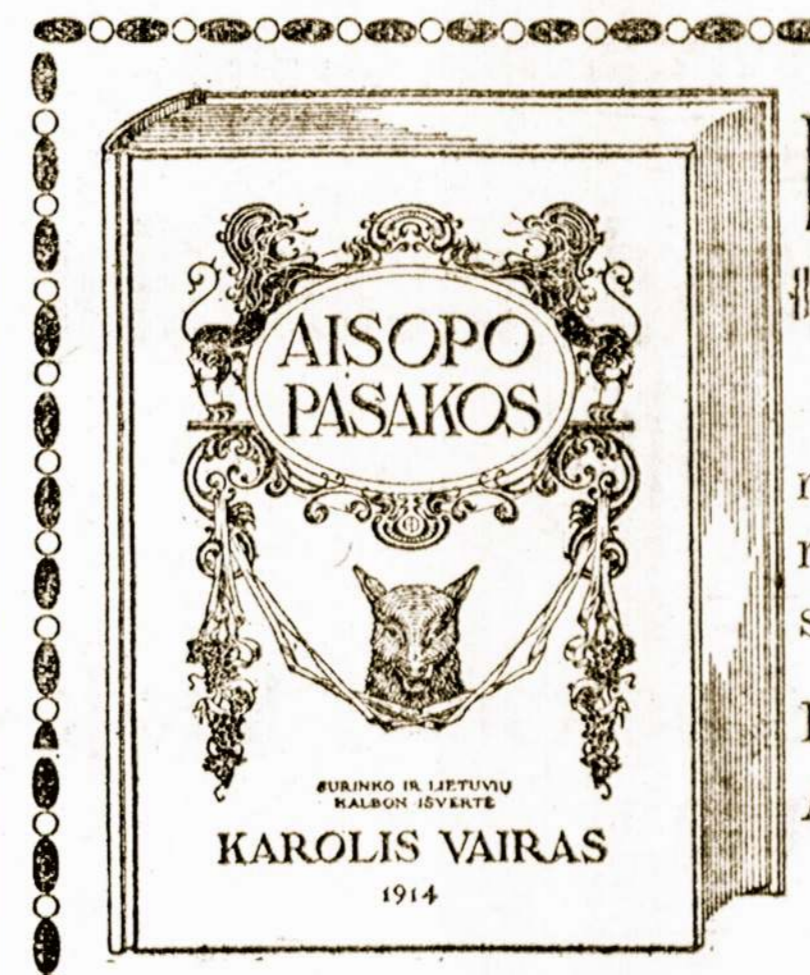
Neabejojantis budas įtrinimui nuo skaudėjimo Reumatizmo, persilaidimo, išsinarinimo ir tt. Tikras tikrai su pažymėta marke "IKARA"

25c. ir 50c. buteliukas visose aptekose arba specialiai nuo F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

MILDA TEATRAS

VODEVILIUS IR PAVEIKSLAI

Vodevilius permaina: Pamedėly, Keltverge ir Subatoj Paprastomis dienomis pirmas floras 10c, Balkonas 5c. Subatos vakarais ir nedėliomis pirmas floras 15c, Balkonas 10c. HALSTED IR 32-ra GATVE

Didelė Knyga

Tinkami pasiskaitymai ir pasimokiniškai seniems, jauniems ir maziems. 360 puslapių, 301 pasakų, 110 puikių paveikslų.

Popieros aparais \$1.25
Audimo aparais \$1.50

Reikalaukit pas

A. B. STRIMAITIS, NEW YORK, N. Y.

307 W. 30TH STR.,

IEK VIENĄ dieną, kada tukstan čiai darbininkų išėina iš fabriku, juos pasitinka vaikai, pardavinėjantys "NAUJIENAS". Darbininkai perka ir skaito "NAUJIENAS".

"NAUJIENAS" taiggi skaito inteligentai, biznieriai ir profesionalai.

"NAUJIENAS" skaito moterjs, merginos ir jaunuomenė, nes "NAUJIENOSE" telpa kiekvieną dieną daug naujienų, žinių iš karės, iš viso pasaulio, politiškių, moksliškių, apie sveikatą, apie moterų klausimą, apie jaunimo reikalus.

"NAUJIENOSE" telpa daug pajieškojimų giminių, kaip iš Amerikos, taip ir iš Lietuvos, pajieškojimų darbininkų ir visokių apgarsinimų, kurie pasakys Jums, kur ką pigiai pirkti.

Skaitykite ir platinkite "NAUJIENAS", didį lietuvių dienraštį

"NAUJIENOS"

1840 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Didžiausia Lietuviška Krautuve Chicagoje

Užlaikome laikrodžius ir laikrodėlius, auksinius žiedus, sliubinius ir deimantinius, muzikas, gramofonus su lietuviškais rekordais, koncertinas, ant kurių gali groti ir nemokantys visokius šokių; armonikas rusiškas ir prusines, importuotas ir taip jau rusiškas balalajkas ir gitaras. Taipgi vargonų pardavimas.

Taipgi taisome laikrodžius, laikrodėlius, visokius muzikališkus instrumentus ir revolverius. Savo darbą garantuojame. Musų kainos ant visko žemesnės, negu kitur. Gyvenantys už Chicagos orderius galite siųsti per laiškus.

STEPONAS P. KAZLAWSKI

4632 SO. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL. Telephone Drover 7309. KATALOGĄ VISIEMS DYKAI, KAS TIK PRISIŪS UŽ 2C STAMPĄ.

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Mūsų korespondentų pranešimai

CLEVELAND, O.

Rugsėjo 10 d. S. L. A. 14-toji kuopa surengė prakalbą. Kalbėjo p. Keistutis Šliupas ir p. Strikuskis. Pirmasai kalbėjo net dviem atvejais. Jo kalbos turinio čia nekartosiu: nieko joje indomaus. Antras kalbėtojas, butent p. Strikuskis, smarkiai užsipuošė ant p. Bulotos. Pagal jo išėmą, joguei Bulota kenkęs šelpimo darbu savo nepritarimu Centraliniam Komitetui. Girdi, Bulota atvažiavo į New Yorką ir ten besėdėdamas sutvėrė sale Centralinio Komiteto dar kitą komitetą ir tt. Bet čia tasai kalbėtojas parodė tik savo nežinystę ar, teisingiau pasakius, veidmainingumą. Jisai gludžiai praleido tą faktą, kad jo giriamam žame Centraliniame Komitete užviešpatavo juoda atkari klerikalų politiką ir... suktybės. Tą parodė ir pats Bulota savo debatuose su p. Šimkumi. Dar daugiau. Nesenai skaitėme laikraščiuose, kad vienas Central. Komiteto šulas — „tėvas Olšauskas“ — tapo prašalintas iš vietos dėl... Matote, ir „prieteliai“ nebeužsitiški vienas antram.

Kaip vienas, taip ir antras kalbėtojas liejo „karčias ašaras“ piesdimi pasibaistinus vaizdus iš karės apimtų vietų. Kalbėjo apie tą neapsakomą vargą, kokį dabar pergyvena Lietuvos žmonės. Bet kažin kodėl susirinkusieji taip šaltai atsinėšė link tų gražių... deklamacijų. O tai rasi buvo todėl, kad tie „tautiški kalbėtojai“ tikta kalbėjo apie tas baisenybes. Jie vengė klausytojams pasakyti delko taip įvyko! Jiems mat reikėjo statyti virš visko tautą, tautiškumą... Bet žmonėms daugiau negu aišku, kad šiaudie varde to tautiškumo liejama žmonių kraujas. Susirinkusieji taipgi suprato, kad tie dū auksaburniai nenori prisipažinti kalbą neteisėybę. Ot todėl jie tokiu šaltumu atsinešė į kalbėtojus ir reikalauti, kad jie sakytų tiesą, o ne veidmainiautų.

Noriu tarti keletą žodžių ir prakalbų rengėjams. Clevelando lietuviai mėgsta skaitlingai atsilankyti į prakalbas. Bet dažnai prakalbų rengėjai labai prastai pasitinka atsilankiusius. Daug kartų neatidaroma net langų. Mat bijosi, kad neįeity šviežio oro... Persistatykite, kaip tokioje svetainėje gali jausties žmonės išbuvę po kelias valandas? Pati svetainė, kurioje įvyko minėtosios prakalbos, tinkama porai simtų žmonių, o joje kartais turi sutilpti net 4—5 simtai. Antras nemalonus dalykas, tai nesvarios, apdulkęs kedės. Žmogus, atėjęs svariomis drapanomis, turi nušluostyti nuo kedžių kelių mėnesių dulkes... Nesykį ir labai suteršia drabužius, o ypačiai merginoms. Bet ir tų pačių apdulkęsųjų kedžių neuztektinai pristatoma. Mat komitetas, sustatęs porą simtų, pavargsta ir laukia publikos.

Rengėjai, jeigu jie nenori atgrąžinti publiką nuo prakalbų, turi žiūrėti, kad tokie dalykai nebeatsikartotų.

Paėmęs.

ROCKFORD, ILL.

Nė nepajutome, kaip prabėgo šiltoji vasara. Pasibaigė visi piknikai ir šiaip išvažiavimai ant tyro oro. Ir vėl reikės trokšti pridulkėjusiose svetainėse. Mūsų cnatlyvieji jau iš anksto rengiasi prie to. Jie mat žino, kad be palaimintos bačkutės nebus galima nieko „didesnio“ veikti... Nieko tame stebėtino: tai jų džiaubas. Bet mane nemaža stebėtina, kad tą cnatlyvųjų pavyzdį

pradeda sekti ir tili mūsų draugai. Štai 9 d. rugsėjo tili jų užsimanė „užsiordeliuot“ porą bačkutę palinksminančio skystimėlio, kad smagiau praleidus laiką... Ir linksminosi. Bet kuomet ten pat pakalbinta tulus atsilankyti kuopos susirinkimam, kuris turėjo įvykti tuoj ant rytojaus po tų linksmybių, tai atsakyta, kad, girdi, „ne zuikis — nepabėgs.“

Kažin, ar tai pagirtinas mūsų draugų pasielgimas?

Merginą Mylįs.

SO. BETHLEHEM, PA.

Pagalios ir šį lietuvių kamepį pradeda aplankyti lietuvių darbininkų „prieteliai“ klerikalai. Iki šiol jie neturėjo čia jokios intekmės. Jei ir atsilankydavo rektoriškais vienas kitas „tėvelis“, tai jis atlikęs savo reikalus-reikalėlius ir vėl išvažiudavo savais keliais. Bet pagalios 4 d. liepos atkeliavo į čia tulas kun. Striaukas ir pradėjo smarkią agitaciją už sutvėrimą... parapijos. Po to 9 d. to paties mėnesio buvo surengta „didelis viešas susirinkimas ir prakalbos.“ Kalbėjo kun. Gudaitis ir keli kiti. Taigi jie ir sutvėrė čia lietuvišką parapiją. Betgi kol-kas savo bažnyčios dar nepajiegia pasistatyti, tai nutarta pasitenkinti Eastono. Pažiūrėkime. Iki šiol vietos lietuviui neturėjo jokių baderių, kol į čia nesilankė dušų ganytojai. Dabar jau pradėdama kurti nesantaikos ugnį. Ir sukurs, jei patįs žmonės laiku nesusipras. Antai, jau sutverta narsųjų lietuvių vyčių kuopa. Ją sutvėrė tas pats kun. Striaukas. Naujoji kuopa jau spėjo parodyti, kokiais keliais ji žada eiti. Nes 30 d. rugpjūčio ji surengė prakalbą ir kalbėtoju liko pakviestas žinomasai klerikalų orakulas — K. Pakštas iš Chicagos. Kaip tasai vyčių spykeris kalba apie tai gerb. „Naujienu“ skaitytojai jau spėjo atsižinoti iš tų pačių „Naujienu.“ Socialistus jisai vadina žydberniais ir kitokiais „mandagiais“ žodeliais. Ir begalo gyria narsiuosius Lietuvos kareivius vyčius.

Darbai So. Bethlehem'e eina labai gerai. Išdirbą čia daugiausia žudymo įrankius kariaujančiomis šalims. Dirbti labai pavojinga. Bet mes su tuo jau apsipratę... Ką veiks — duona „visų dienų“ brangesnė ir už gyvastį...

Atvėsus orui ir draugai So. Bethlehemiečiai žada imties darbą. Manoma surengti visą eilę prakalbų laike „Raudonosios Savaitės.“ Geriausio pasiekimo!

Jono Brolis.

NEWARK, N. J.

Klerikalams nesiseka.

Rugsėjo 3 d. Harrisono, Kearney ir East Newarko lietuviams buvo paskirta „tag day“. Mūsų klerikalai jau iš anksto gyrėsi, kad dabar tai nušluostysią socialistams ir bedieviams nosis... Bet išėjo kaip tik priešingai. Kuomet prisiartinu aukų rinkimo diena, tai pasirodė joguei klerikalai neturi aukų rinkėjų. Daugelis iš merginų tiesiog atsiskakė, kuomet buvo pakviestos rinkti aukų. Viena dargi stačiai atrėžusi tiems ponams: „Yėas ir kunigas Olšauskas nėra vertas mūsų pagelbos“. Mat toji mergina nesena gavusi laišką iš Rusijos, kuriame jos giminės skundžiasi „tėvo Olšausko“ draugijos „malonėmis.“

Dabar mūsų klerikalai vaikšto nei mūsų perkandę. Žmonės gi tiesiog kaltina juos. Girdi, jiems tik politikas varinėti, o ne išvie-
ne veikti su visais žmonėmis (?). Parapijonas.

BROCKTON, MASS.

Nesena aplėdo Brocktoną ir drauge savo prisiegas brolių Juozo ir Stepo Juknevičių moters. Juozo moteris, sako, išsinesusi su savim nemažą kruvelę pinigų — virš dviejų tukstančių. Abu broliai nežino priežasties, del kurios judu aplėdo jų moterįs. Juozas, dargi tvirtina policijai, kad jo moteris visuomet buvusi patenkinta ir linksma. Jis negalįs sau įsivaizdinti, kodėl ji aplėdusi jį.

Viena iš pabėgusių moterų turinti giminių Kanadoje. Manoma, kad jodvi išvažiavo Kanadon.

Mat, ir bažnytėlėje surištieji nepaiso jos įstatymų. O mūsų kunigai nuolat šaukia, kad ką kunigas suriša, tą tik vienas dievas tegalįs atrišti. Kokie veidmainiai!

BROCKTON, MASS.

Rugsėjo 4 d. vietos socialistai surengė šeštą tarptautišką pikniką Scandia Parke. Programa susidėjo iš įvairių smulkių pramogėlių, k. a. „base ball“, lenktynių ir daugelio kitų. Piknike kalbėjo d. James O'Neal, Massachusetts valstijos Soc. Partijos sekretorius. Kalbėjo labai rimtai. Ragino darbininkus, kad sekamuose rinkimuose jie pasirūpintų atiduoti savo balsus už socialistų partijos kandidatus ir tt.

Jau šeši metai, kaip socialistai rengia panašius piknikus tame parke ir vis „darbo dienoje.“ J tuos piknikus suvažiuoja nepaprastai daug žmonių. Žiūrėdami į tai mūsų tautininkai nežino nė kas bedaryti. Jie sumanė pakeikti socialistams. Štai, jau antri metai jie rengia toje pat dienoje savo kermošų. Pernai jie surengė varde L. M. D. maskaradų (kaukių) balių, o šmet net pikniką ir (vakare) perstatymą. Šmet „sandariečiai“ buvo pasislėpę už šv. Roko dr-jos. Mat kad tik pakenkus socialistams. Bet, kiek girdėjau žmonių buvo labai maža. Matoma, brocktoniečiai pajiegia atskirti pelus nuo grūdų... Ir gerai.

Brockton Reporteris.

WAUKEGANO LIETUVIŲ EVANGĖLIKŲ-LIUTERŲŲ AUKA MOKYTOJUI F. MEGNIUI.

Waukegan, Ill. Rugsėjo 4, 1916.

Pasidarbavus Jonui ir Jurgiui Jokubaičiams tapo parinkta aukų nuo Waukegano lietuvių liuteronų, sušelpimui rusų valdžios į Siberiją ištremto lietuvių liuteronų mokytojo F. M. Megniaus, kuris buvo mokytoju Batakuiuose ir Naumiestyje Raseinių paviete, Kauno gub., ir kuris išleidinėjo laikraštį „Svečiai.“

Pinigai tapo pasiūstyti lietuvių liuteronų kunigui J. J. D. Razokui, idant jis pasiūstų tuos pinigus Rusijon. Aukavo sekamos ypatos:

- J. Jokubaitis \$1.00
- G. Jokubaitis 1.00
- A. Dikšas 1.00
- G. Lendraitis 1.00
- G. Sleffendor 1.00
- A. Delkus 1.00
- P. Domikaitis 1.00
- G. Dikšas 1.00
- J. Šereikis 1.00
- J. Gavėne ..... .50
- A. Paulikaitis 1.00
- A. Mejeris 1.00
- A. Krūza 1.00

Viso \$12.50

Mes prašome gerb. kun. Razoką, kad kaip gausite šį laišką su pinigais, telkistės tuojau pranešti „Naujiuose“

kad gavote pinigų ir persiuntėte kur reikia. Paduokite į laikraštį šį visą laišką su aukautojų vardais.

Su labais linkėjimais,
John Jokubaitis,
1436 So. Lincoln st.,
Waukegan, Ill.

Prierašas: Waukegano lietuvių evangėlikų-liuteronų laiškas su „Money Orderiu“ už \$12.50, atėjo pas mane rugsėjo (Sept.) 12-tą dieną. Pinigus pasiūnciau tą pačią dieną per p. A. Olszewskio banką. Žinia, kad pinigai pasiūstyti, taipjau pasiūnciau tą pačią dieną p. F. M. Megniui į Siberiją.

Toliaus aš noriu priminti Amerikos lietuviams liuteronams, kad aš nelabai noriu persiuntinėti jų surinktas aukas ištremtiems Siberijoj ir kitose Rusijos dalyse. Surinkę kiek aukų, p. F. M. Megniaus pašelpai, arba ir kitiems ten kenčiantiems, pasiūskite patįs kur reikia. Tada bus jums ir man mažiaus lėšų (kaštų); ir man nereikės be reikalo gaišinti laiko, kurio ne perdaug turiu. Kas mano, kad aš turiu gana atliekamo laiko atlikti kokiems pašalpiniams dalykams, tas labai klysta.

Siunčiant laiškus (gromatas) ir aukas (pinigus) p. F. M. Meg-

niui ir tiems, kurie su juomi yra išvaryti Irkutsko gubernijon, galima šiuo kartu siųsti adresu: Russia. Kaczug, Irkutskoj gubernij, Friedrich Megne. Laiškus galima pašte įregistruodinti, nes paprasti laišakai kartais tenai nenuceina.

Norintieji ištikimų žinių apie tuos karo kankinius gauti, man rodosi, turėtų rašyt žinomam kunigui G. Mattissonui, kursai tu-
lą laiką kunigavo Tauragėje. Kada kun. Mattissonas buvo Tauragėje, tai daugelis lietuvių evangėlikų-liuteronų kreipdavosi pas jį su visokiais savo reikalais; pas jį arba jo adresu, siųsdavo laiškus ir pinigų savo giminėms

Lietuvoje. Man rodosi jie ir dabar galėtų tai daryti. Kunigo Mattissono laikiniais adresais yra: Russia. g. Pskov, Kazanskaja No. 5., Evang. - Liuter. Pastoru G. Mattissonu. Adresą galima rusiškėmis raidėmis užrašyti.

Kun. J. J. D. Razokas,
713 W. 17th Pl.,
Chicago, Ill.

Per dvidešimtis penkis metus, nuo 1887 lig 1911, nu gyvačių įkandimo Indijoj mirė 543,990 žmonių, vadinas, apskritai po 21,700 žmonių kas metai. Gai per tą patį laiką taipjau nuo gyvačių įkandimo gyvulių žuvo 187,436.

GERA PROGA

del lietuvių mokytiis amato į čeverykų dirbtuvę, senus taisyti ir naujus dirbt. Pradžią mokslo pigi — \$25. Kreipkitės adresu: J. TALLAISHA,

322 Mulberry St., Rockford, Ill.

VYRU LIGOS

Per pastaruosius 20 metų mano specializavimu buvo gydymas VYRISKŲ LIGŲ. Per tą laiką išgydžiau tūkstančius vyrų, kurie kaskart puole sveikatoje, ar tai dėl nestatkančio gydymo, ar dėl savo neapsisimo.

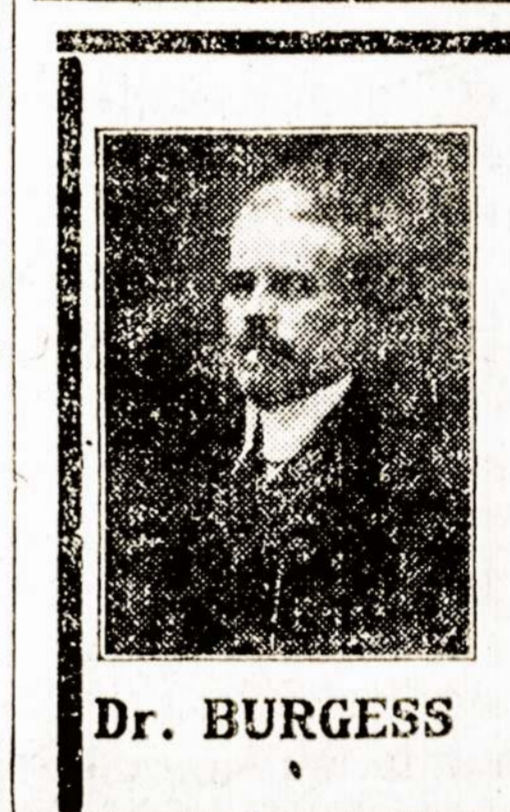
MANO SPECIALIZAVIMU yra gydymas opiausių užsėdėjimas kraujo, kuris apsirėkia dėl įvairių skurus ligų, kaip: dūmė ant kono, spuogai ir išbriniai. Inkstų ligos gelimas pašinti iš skausmų kraujo, taipgi lapinimosi ligos. Mano 23 metų patirtimas privalo būti gausiamu sūstierimui dėl tų pačių patirtimų toje pakraipėje netikimai atneš jums pagelbą, bet dargi suragins jus prarasti sveikatą, spėlą, vyrikumą, neatidėliavanti j tai, kad pirmas gydymas pripažintu jms neįsėdimo. Mano būras apsimetis yra gausiausia odosiraktis apsimetis dėl tų ligos dūnos ir gydymo. — Atėkite pas mane. Drangūs ir ypatias pasikalbėjimas nieko jama nevaldome, o gal pradėtis jms nematantįs būime. Mano gydymas yra tikras dūlo.

PASITERAVIMAS DYKAI

Valandos: kasdien nuo 9 ryto iki 7 vakaro — Pened. Sered. ir Pėnyčioj nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Nėdėlioj nuo 9 ryto iki 11 dienos.

DR. WEINTRAUB Specialistas iš ČIURŲS

36 W. RANDOLPH ST. Kampas Dearborn Il. Chicago, Ill. sutras anglietas.

DR. BURGESS
Gydo Vyrus

Dr. Burgess sako: Mano 13-kes metų valdžias darbas davė man patirtimo ir padidinę daugelyje atsitikimų, kurios rankas buvo šlytyti kitiems daktarams. Jis to patirtimo medicinoje, kitoje apsieterimui ir todėl gerai žinau vaistus. Naudoto juos naujesiomis francūziškoms, vokiškoms ir itališkoms metodoms, apsi to vertais naujesiais amerikoniškais metodais, kurias pats išradiau. Be skausmo ir apėdimo dūmė Dr. Burgess sūstie jms įvairiam vertėdamas 300-914 Būnos Phil Gero, ir tt., atsitikimose ligos kaip: Netyras kraujas, Varicella, Hydrocele, Struktura, nušluojimas, silpna pusė, skausmas kryžmėje ir visos įvairios ligos, kurias užtikrinamai išgydas, greičiau šiuo laiku.

Seiditėlokte, stoka pinigų, gėdintisias erlia kalbamas skausmo — pratesis jms kentėjimas. Atėkite šiandien — nesėdėlokte. Eksaminavimas dykai. Valandos sūstierimo nuo 9 ryto iki 9 v. vak. kasdien; nēdėliomis nuo 10 ryto iki 12 dienos.

422 South State gatvė, Chicago Ill.
Prieš Siegel Cooper add Co. ...

WALTER F. SOMMERS
ADVOKATAS,
RECTOR BUILDING
79 W. Monroe St., Room 1307.
CHICAGO, ILL.
Phones: Central 6107 ir 6108

\$10 INDEJIMAS
DANTIES - - - \$4.00

Laikė Rugsėjo mėnesio
\$10 viršunės .... \$3.00 iki \$4.00
Bridgework .... \$3.00 iki \$4.50
Specialistas dantų traukimo.

Ištraukiau 16 dantų prie Bostono Dentistų visai be skausmo ir augsiai juos rekomenduojau — H. D. Waterman, krautuė, 4520 Evanston ave.

DR. STOVER
Suc.
BOSTON DENTISTS
135 STATE ST., kampas Adams.
Virš Peacock's, prieš The Fair.

BUKIT ATSARGESNI

Kuomet jūs nučinat pas akių gydytoją del akių, visų-pirma žiūrėkite, ar jis turi kolegijos diplomą ir taipgi ar yra užsiregistravęs, ar turi Optimetristo Certifikatą, nes užvis svarbiausia Kolegijos diplomą.

AKIŲ GELBĖTOJAS.

Jei jus kenčiat akių nuovargį, galvos skaudėjimą, tai atėikit pas savo tautiečių lietuvi P. Millerį, o jis moksliskai pririnkis akinius ir išgydys jums akis. Išegzaminavimas per specialistus P. Millerį ir G. Millerį dykai. Jeigu akiniai nebus gerai, tai pinigai bus gražinami. Taigi, pirm eiti kur kitur, atėikit pas mane persitikrinti, o jus busit užgančindinti.

Taipgi užlaikau didžiausią ant West Sides storą įvairiausių aukšinių daiktų. Taigi kam reikalingi šilbimiai žiedai, laikrodėliai ar kitoki daiktai, nepamirškite atsilankyti, nes jįs čia, pas savo tautiečių lietuvi, gausit pigiau, kaip kur nors kitur. Atdara kasdien ir nēdėliom iki 2 val. po pietų.

Peter Miller ir G. Miller
2256 W. 22 St., ir OAKLEY AVENUE
Tel. Canal 2941.

Willimas Yalovičius
APTEKORIVS

yra seniausias ir vienatimis krajavas apiektorius Rochesteryj. Kalba lietuviškai. Turintis kokį reikalą meldžiu nepamiršti.

Willimas Yalovičius
658 Hudson Ave.
Kampas Alph St.

Galima Palikti Mokytais

Jei tik mes norėsimė tokiais buti

Pas žmones, ypač pas lietuvius, nuo sero yra išgyvenęs manymas, kad mokyklos nelankę negali buti mokytais. Taip manyti yra netik klaidinga, bet dargi pavojinga, nes toks manymas sulauko žmogų nuo mokinimosi.

Daug faktų galima butų pristėti, tečiaus pakaks keleto.

Benjaminas Franklinas buvo visiškai mažai lankęs mokyklą, bet jis šiandien yra žinomas, kaip garsiausias filozofas. A. Lincoln'as, kuris taip vargingai augo ir neturėjo progos lankyti mokyklą, tečiaus šiandie visi amerikonių tauta jį gerbia, kaip geriausį šios šalies prezidentą ir žinovą politikos ir sociologijos klausimui. Šie mokslo vyrai neturėdami progos lankyti universitetus, mokinosi patįs per save, atlikusiu nuo kasdienio užsiėmimo laiku ir paliko taip mokytais, kad juos gerbia žmonės, baigę augščiausius mokslus universitetuose.

Nors mūsų literatura nėra tokia turtinga, kaip kitų tautų, tečiaus visgi randasi keletas gerų knygų, kurias kiekvienas privalėtų perskaityti. Štai keletas svarbių veikalų, kuriuos patariama kiekvienam perskaityti.

DARBAS yra tai knyga parašyta garsaus francūzų raštininko Emile Zola. Vertė mūsų gabus literatas A. J. Uuoga. Šioje knygoje autorius apipiēšia darbininkų gyvenimą taip vaizdžiai, kad rodos ir matyti tuos visus jų vargus ir ypatingus nemalumus. Ši knyga parašyta romano formoje. Tai yra be galo indomus pasiskaitymas. Kaina 75c.

NUOSAVYBĖS ISSIVYSTYMAS nuo nuoznybės iki civilizacijos. Šita knyga parašyta įžymaus raštininko Paul Lafargue. Vertė gerai lietuviams žinomas literatas A. J. Karalius. Perskaite šią knygą, žinosite, kaip nuosavybė išsivystė nuo nuoznybės iki civilizacijos. Šiame amžiu, kada darbinikiškas klausimas yra gydinamas beveik ant kiekvieno gatvekampio, niekas neturėtų apsiėti nepaskaite šios knygos. Kaina 50c.

IŠ ŠIRDIES. Parasė garsus raštininkas James Allen. Vertė St. Bičis. Skaitydami šią knygėlę sužinosit daug dalykų apie save. Šitas veikalas gildena proto klausimus. — minčių, sielos. Viena iš indomiausių mašinių tai yra žmoniška mašina. Vienas mokslinčius pasakė, kad vienas iš didžiausių stebuklų tai yra tas, kad vienas gali kurkučius dėti ant popieros, o kitas gali juos suprasti. Augščiau minėta knygelė parodo kaip ta stebėtina mašina dirba. Kaina 15c.

ADOMAS IR JIEVA. Juokinga ir pamokinanti knygelė. Daug yra ginėjama apie tai, kaip svietas tapo sutvertas. Žmonės senų laikų da vis tvirtina, kad dievas nūlipino iš molio Adomą ir po tam iš jo sukauho — Jieva. Ta pasaka yra taip kudiška, kad visados yra progos gurdžiai pasijuokti, biskį pakedenus tą klausimą. Kaina 10c.

Turėdami tą faktą mintij, kad lietuvių visomonė susideda iš darbininkų, kurių centai yra nelengviausia uždirbami, „NAUJIENU“ Administracija nužemino minėtų knygų kainą, taip, kad kiekvienas galėtų jas įgti. Jos visos keturios galima gauti „NAUJIENU“ knygne tik už vieną dolerį. Žinoma, toks atpiginimas negali traukties ilgai, todėl pasinaudokite proga — **PIRKITE JAS ŠIANDIEN.**

Jų kaina, perkant jas atskirai, butų \$1.50,—parsiuduota tik už \$1.

Nerašykite laiško: iškrpkite šį pranešimą, indėkite popierinį dolerį ir prisiųskite į „NAUJIENAS“, o knygos atvyks pas jus su grįžtančiąja pašta.

“NAUJIENOS“
1840 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published daily by Lithuanian News
Publishing Company. Address: 1840 S.
Halsted St., Chicago, Ill. Telephone Ca-
nal 1506.
Entered as second-class matter March 7,
1914, at the Post office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879.
Terms of subscription:
In Chicago, by carriers, per week 12 cts;
by mail, one year \$6.00. Outside Chicago,
by mail, one year, \$5.00.

NAUJIENOS
Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje
Eina iš Chicago kasdien.
Leidžia Naujienų Bendrovė.
Prenumeratos kaina:
Chicagoje — per išnešiotojus 12 centų
savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje me-
lams \$6.00, pusei metų \$3.50.
Kitur, ne Chicagoje, metams... \$5.00
Pusei metų... \$3.00
Pirmas mėnesiam... \$1.75
Dviem mėnesiam... \$1.25
Europoje, metams... \$7.00

Redaktorių matyti galima tikrai nuo 5
iki 6:30 val. vakare.

Redakcijos
Straipsniai

"Geri Tautiečiai"

Šiomis dienomis mums tapo
prižiūrta dvejetas indomųjų do-
kumentų: Dr. A. L. Graičūno
laiškas ir spausdintas lapelis,
kuriame (lietuvių kalboje) a-
gitiuojama už tulo "pulkinko
Fr. L. Smith'o" kandidatūrą į
valstijos gubernatorių.

Tą laišką ir tą lapelį gavo iš
p. Graičūno drg. V. J. Raudo-
nius, Collinsville, Ill., ir jisai
mums atsuntė juos parodyti,
kaip "tasai buvusis socialistas
nori pakinkyti lietuvius į savo
politikos vežimą."

Stai kas rašoma tame laiške:

Chicago, Ill.,
September 1, 1916

Gerbiamasis Tamista:

Meldžiu rasti šiam laiške

"Zodis apie Pulkinką Fr.

L. Smithą, kuris stengiasi į-

gyti nominaciją ant Guber-

natoriaus Illinois Valstijos.

Atskirame pakelyje išsiunčiu

Tamistos vardu keletą šimtų

plakatu, kuriuos malonėsite

kaip nors išplatinti savo apie-

linkėje. Męs lietuvių turė-

tumėme pasistengti išrinkti

žmogų į tokį urėdą, kur mus

reprezentuoti ir mus reikale

užstotų, o tokiu žmogumi y-

ra Pulk. Fr. L. Smith. Aš jį

pažystu asmeniškai per ilgus

metus ir užtikrinu, kad jis

Lietuvius, reikale, užstos, to-

dėl meldžiu pasirupinti išpla-

tinti šiuos plakatus ir pakal-

binti lietuvius September 13-

tą d. 1916 m. balsuoti už Pulk.

Fr. L. Smith'ą.

Tikiuosi, kad Tamista ma-

no maldavimą išpildyti teiks-

sies, pasiileku,

Su tikru užsitikėjimu

Dr. A. L. Graičūnas.

Laiškas, lygiai kaip ir para-

šas po juo, atspausdinta, (pa-

mėgdžiojant type-writer'io rai-

des), todėl matyti, kad jo kopij-

ų buvo pagaminta ir išsiunti-

nėta labai daug.

Bet iš kur p. Graičūnas paė-

mė adresus tų žmonių, kuriuos

jisai šitokiu būdu užsimanė su-

agiltuoti už "pulkinką" Smi-

th'ą lietuvius? Drg. Raudonius

atsako į tą klausimą šitaip: jisai

(Raudonius) buvo S. L. A.

159 kuopos turtų raštininku,

todėl p. Graičūnas turėjo pa-

imt jo vardą ir adresą iš S. L. A.

kuopų viršininkų surašo.

Dabar skaitytojai mato, ko-

kia čia istorija. "Geras tautie-

tis," įsikverbęs į tautišką orga-

nizaciją ir įgijęs tautišką vei-

kėjo vardą, mėgina savo inte-

kmę ir savo ryšius su organiza-

cija panaudoti tam, kad įkin-

kčius lietuvių darbininkus į ka-

pitalistiškų politikierių vežimą.

Susipraęs darbininkas į ši-

tokį darbą negali žiūrėti kitaip,

kaip į pasikėsinimą parduoti

lietuvių darbininkus jų prie-

šams ir išnaudotojams.

Be reikalo tikrai tas "geras

tautietis" ir "visuomenės ve-

kėjas" varo savo pardavimo bi-
žnį po "lietuvių" priedangą.
Kiekvienas žino, kad p. Graičū-
nas agituoja už "pulkinką
Smith'ą" ne dėlto, kad tas re-
publikonas galėtų but nauding-
gas lietuviams darbininkams, o
dėlto, kad jisai užmokėjo ar
prizadėjo savo agentui tam tik-
rą sumą sidabrinių.

Vienok kokiems tikslams ne-
vartoja musų "gerieji tautie-
čiai" tą pagirtąją "lietuvių"
! Laikas jau būtų darbininkams
praregėti ir pažvelgti po tų "lie-
tuvių" garbintojų maska.

Patarimas L. Š. F.
Skryiams.

Po visa, kas iki šiol buvo pa-
tarta iš klerikalų ir tautininkų
pusės, vargiai gali but vilties,
kad jie norėtų taikintis su pro-
gresyve mūsų visuomenės dalim
Lietuvių Dienos rengime.
Jie veikiausia laikysis to pleno,
kurį išdirbo klerikalai - tauti-
škiškas blokas Wilkes-Barre'je.
Bet to pleno ne socialistai, ne
jiems pritarintys žmonės, ne be-
partvyvės draugijos ir kuopos
negali priimti, nes jui priėmi-
mas reikštų musų atžagareivių
politikos rėmimą. Taigi pro-
gresyve visuomenė privalo ruo-
šties prie Lietuvių Dienos sky-
rium.

Laikas jau pradėti veikti. Tos
draugijos, kurios dvejetas metų
atgal nutarė neiti į klerikalų
baudžiąvą ir pasiuntė savo de-
legatus į Visuolinį Seimą, privalo
sukrusti ir veikti išvien su
tojo Seimo įsteigtuoju Lietuvos
Selpimo Fond u.

Daugelyje lietuvių kolonijų
gyvuoja L. Š. F. skyriai; visoje
eilėje miestų lietuvių draugio-
jos yra susivienijusios tikslu
rinkti aukas ir siųsti jas nuken-
tėjusiems nuo karės lietuviams
per Lietuvos Selpimo Fondą.
Taigi visų-pirma tie skyriai ir
tų draugijų susivienijimai tu-
rėtų pradėti tarties apie Lietu-
vių Dienos reikalus.

Nereikia gaisint laiko, nes
klerikalai - tautiškas blokas
kelina užbėgt visiems už akių ir
paskui su policijos pagalba ne-
prileist niekieno prie aukų rin-
kimo. Atžagareivių gąsdinimai
bus, nebaisus, kada progresyve
visuomenė susiorganizuos ir
prisirengs prie darbo. Gėda bu-
tų prieš gąsdinimus nusilenki-
ti. Ačiu dievams, ne po caro
valdžios nagaika gyvename!

Jeigu klerikalai - tautiška-
sai blokas ateis į protą ir paro-
dys noro žmoniškai šnekti su
progresyve visuomene, tai ši,
be abejonės, neatsisakys ir ben-
drai apvaikšiot Lietuvos Die-
ną. Bet dabar reikia but prisie-
ngus prie visko. Skyrium ar
bendrai — o rengti Lietuvių
Dieną reikės. Todėl nieko ne-
laukdami pradėkite veikti!

Nedora Klerikalų
Gauja.

Chicago klerikalų organo
vedėjai, matoma, jau visai išsi-
kraustė iš proto. Nėgana, kad
kiekviename savo "laikraščio"
numeryje jie purvina ir terlioja
visa, kas yra laisva ir pažangu
visuomenėje, bet dabar jie ē-
mė staciai kriminališka šmeiž-
ti savo priešus. Keletas dienų
atgal tie tamos sutvėrimai pa-
leido į žmones begėdišką prasi-
manymą, buk koks tai vištų va-
gilius esąs Roselando, Ill., soci-
alistų vadas; o vakar jie paskel-
bė, buk Kewanee, Ill., sociali-
stai šaudė ir plytomis dauže ka-
talikų bažnyčios langus.

Tų chuliganiskų šmeižtų ti-
kslas ir išrokavimas yra aiškūs.
"Metodologijos daktaras" su
savo gauja nori sukelti tam-
siuose savo pasekėjuose keršto
ir neapykantos jausmus prieš
socialistus, idant jie imtų tai-
syti socialistams pogromus, pa-
našius į Hoosick Falls'o užpuo-

limą. Argumento spēka tie
chuliganai jau nebesitiki nu-
veikti socialistu.

Bet savo judosišką darbą jie
varo taip, kad neįkibus uodegos
į valdžios ir teismo spąstus. Jie
žino, kad už kriminališką šmei-
žimą galima atsidurti kalėjime,
todėl jie saugojasi minėti soci-
alistų organizaciją, kuri turi
čarterį ir stovi po valstybės į-
statymų apsauga.

Niekšai ir prie to — bailūs,
kaip šeškai!

APŽVALGA

KARĖ IR
KRIKŠČIONYBĖ.

"Vienybėje L." Kazys S. Kar-
pavičius paskelbė gana indomų
straipsnį apie krikščionybės ro-
lę dabartinėje karėje. Autorius
polemizuoja su tais žmonėmis,
kurie mato dabartinėje karėje
krikščionybės mokslo patvirtini-
mą. Jisai prirodiėja, kad karė
kaip tik parodė krikščionybės
menkumą, ir sako:

Vokiečiai, suklaupę, su užsi-
degimu, meldžia Dievo pagel-
bos priešų pergalei. Jų dvasiš-
kieji vadovai: kunigai, vysku-
pai laimina žmones Dievo žo-
džiais: "Dievas išklaušys mu-
sų — musų priešai taps perga-
lėti. Vyrų, kovokit, o Dievas
bus su jumis, Jis bus jūsų pa-
gelbėtoju." Kaizeris tik ir sa-
ko, kad "Dievas jam padeda",
jei bent pasekmes jie turi. Gal
reikėtų su tuomi sutikti, jei
krikščionys-vokiečiai kovotų
su kokiais musulmanais ar
stabų garbintojais. Tada, sa-
kysime, senelis Dievas, kito
Dievo konkurentas, daugias
turėdamas spēkos, delei neapy-
kantos priešams savo žmonių
tikėjimu, padėtų priešą nuveik-
ti. Tą gali skelbti sąjungiečiai,
kurie kovoja su turkais. Bet
kaip gali išdrįsti to nuo Dievo
reikalauti krikščionis, krikš-
čioniškosios tautos, norėdamos
pergalėti tokį pat krikščionį-
priešą?

Ar gali tas Dievas abiejų pu-
sių klausyti, nors jų abiejų
maldos lygios ir norai tvirtiau-
si, ar gali Jis bent kuriai pusei
pritarti, — ar negali Jis pala-
kyti tokias maldas didžiausiu
Jo paniekimu?

Ir visų tautų dvasiškieji dan-
gaus atstovai kreipiasi prie to
paties Dievo, kurio prisakymas
neva skleidžia ir platina ant
žemės, melddami Jo ir norėda-
mi Dievo pagelbos padėti jiems
sulaužyti penktą Jo prisaky-
mą "Ne užmušk." Nesupran-
ta jie, jog Dievas negali savo
sykį tarto žodžio laužyti, nes
yra pasakytas, jog Dievas nei-
klaidų savo netaiso; taigi Die-
vas nesutiks niekam padėti Jo
prisakymus peržengti. Ar gal
jie mano, jog Dievas ir tam ir
tam padeda; ar gal Dievas
prieš jų tvirtybę ir didybę nu-
sileidžia?

Gal musų Dievas šandie li-
ko bailus ir prieš galingą val-
stybę nusileidžia ir gelbsti
jiems, jo maldaujantiems, per-
galėti kitus, nors ir jo pasek-
jus, bet bespėkius, silpnus?

Dievas nebailys. Čia yra į-
sisvajota patriotiškai-krikščio-
niška nuomonė — "Su Dievu
musų pergalė." Bet krikščio-
nybės apaštalai, patėmiję ne-
sąmoningus žiaurius žmonių
jausmus ir užsidegimus perga-
lių noru, skelbia, jog "Dievas
— musų padėjėjas." Tą prieš
vokiečius patvirtina kaizeris,
nes jo garbė ir pasaulio valdy-
mo svajonės taip jį verčia da-
ryti, kitaip gal pasekmės būtų
silpnesnės.

Tą patį daro ir kiti — visos
kariaujančios valstijos — vi-
sos nori pergalės, — visos šau-
kia Dievo, ir to paties Dievo,
pagelbos, melsdami.

Autoriaus nuomonė šitiktai

liudija, kad

krikščionybės skelbėjai, ku-
rie net per šimtmečius neįste-
gė krikščionybės pastatyti ant
tikrojo jos pamato — meilės
artimo savo, ar gal tyčiomis to
nemėgino, vien išvirkščia sklei-
sdami, — ji mums pasirodo ne
kas kitas, kaip tik įrankis tam-
sybės ir nežinės viešpatystės
palaikymui; pavyzdį duoda to-
kį, kurio pasekmė — karės ir
žudynės. Tuo įrankiu šandie
pasinaudoja valdančioji pasa-
ulį grupelė, sustiprinimui savo
spėkų dvasios, o pasekmes tu-
rime puikiausiai nupieštas, ku-
rios iš žmonijos minčių išdilti
negalės.

Kaipo idealas žmogaus pra-
kilnumo ir meilės krikščiony-
bė šandie, jei būtų žengusi
Kristaus nurodytais takais,
butų išsiplėtusi ir pasiekusi
augščiausių žmonių jausmuose
laipsnį. Bet šandie žmonių
butybėje nematoma tų Kristau-
sų pagedautųjų pavyzdžių,
— regime tik supuvimą ir puo-
lima žmonijos kuno. — Vieto-
je pavyzdžių artimo meilės,
krikščionybės platintojai pa-
rodo pavyzdžius artimo neapy-
kantos ir norų jo žudymo.
Šandie krikščionis prieš krikš-
čionį išvedamas su ginklu rank-
koje, norėdamas jį nuveikti...
Jis išėjo karėn verčiamas ir pa-
laimintas tų, kurie geidžia
"priešo" pergalės. O kur per-
galė — ten žudynė, — ten krau-
jas ir žiaurus darbai...

Pasakyta drąsiai ir aiškiai:
krikščionybė šioje karėje pasiro-
dė esant tamsybės palaikymo
įrankiu. Nenuostabu, kad tas p.
Karpavičiaus straipsnis išsaukė
didžiausią klerikalų piktumą.

KLERIKALŲ
ARGUMENTAI.

Kemėšio "Darbininkas" balsiai
pasipiktino p. Karpavičiaus
straipsniu ir išspausdino edito-
rialą po antgalviu: "Vilkas vis į
griau žiuri." Tame editoriale
skaitome:

Kokį turi išrokavimą musų
laisvamaniai erzinti tikinčių
žmones net tada, kada jie, ro-
dos, nori sueiti su katalikais į
bendrą darbą. Ar nenori jie
galutinai intinkinti katalikus,
kad rimtas bendras darbas ir
pastovi vienybė — su jais ištik-
rųjų bus negalimi.

Stai "Vien. Liet." paskuti-
niame savo numeryje indėjo
vaikėžišką, piktžodžiaujantį
Dievui ir krikščionystei K.
Karpavičiaus straipsnį "Abe-
jonių gadynė baigiasi."

Šitaip iškoliojęs autorių, Ke-
mešio organas mėgina sumušti
jo argumentus ir sako:

Karpavičius prikiša krikš-
čionijai, kodėl per tiek šimtme-
čių tik trečdalis žmonijos teap-
ėmė ir tas trečdalis dabar puo-
lę. Svetiškieji ir dvasiškieji
galiunai meldžia Dievo tik sau
pergalės ir pagelbos žmones
žudyti. Bet argi mes nemato-
me, kad Vatikanas yra po šiai
dienai neutralis ir nuo pat ka-
rės pradžios nepaliauja šaukęs
į krikščionijų širdis ir sąžines,
kad paliautų tas žudynes. Net
iš atskirų tautų daugelis dva-
siškių ar svietiškių krikščionių
laiminančių karę, prašančių
Dievo sau pergalės, negalėtų
buti griežtai pasmerkti. Jeigu
jie sąžimiškai įsitikinę, jog
veda apsigynimo karę, jeigu
prašo pergalės, su atsidavimu
Dievo valiai (conditronate) jie
nenusideda prieš krikščiony-
bės principus. Stumiantieji į
neteisingas žudynes, žinoma,
atsiems savo nuo istorijos ir
nuo Dievo. Pagalios reikia
atsiminti ir tai, kad atskirų
tautų dvasiškieji, nors jų ir
daug būtų — nesudaro dar vi-
sos Bažnyčios neigi krikščioni-
jos. Už jų paklydimus negali-
me smerkti visos krikščioni-
jos. Bet ir jie gal dar atsipei-
kės. Praeis karščio momentas,

nusistovės jausmai ir protas ir
nevienas gal iš jų mušis į kru-
tinę, kad Kristaus dvasios iš-
sizadėjo ir Jo mokslą panieki-
no.

Biedni žmogeliai tie klerikalai,
jeigu jie gali tik tiek pasakyt
savo pozicijos apgynimui.

Vatikanas esąs "neutralis!"
Bet koks-gi jisai gali but kitoks,
jeigu jisai, viena, neturi svietiš-
kos galės (reiškia, negali niekam
skelbti karės), antra, jeigu jisai
turi savo pasekėjų ir vienoje ir
antroje kariaujančiose pusėse?
Vatikano simpatijos, be abejo,
linksta į vokiečių ir austrų pusę,
kadangi tose šalyse yra stipriaus-
ios katalikų bažnyčios tvirtovės.
Bet jeigu Vatikanas atvirai rody-
tų savo simpatijas, tai jisai ats-
tuntų nuo savęs milijonus katali-
kų, gyvenančių tautininkų šaly-
se. Vatikanas yra neutralis iš
bėdos, o ne iš geros valios. Kita-
dos, kada popiežija neturėjo rei-
kalo bijoti svietiškių valdžių, tai
ji vesdavo kruviniusias kares
(atminkite tikrai vadinamasias
"Kryžiaus kares", kurios "tęšėsi
per keletą šimtmečių). Taigi p.
Karpavičius klysta, kuomet jisai
sako, kad dabartinėje karėje ap-
sireiškęs krikščionybės idejos
bankrutas. Idejinis krikščiony-
bės bankrutas apsireiškė jau
daugelis šimtmečių atgal — tada,
kada krikščionybė pasidarė vieš-
pataujančia bažnyčia vakarų
Europoje. Dabartinė karė paro-
dė politišką krikščionybės ban-
krutą.

SMERKIA DEŠINIŲJŲ
POLITIKĄ.

Konservatyviškas laikraštis
"Amerikos Lietuvis" šitaip rašo
apie Wilkes-Barre'o konferen-
ciją:

"Iš paskelbto Wilkes-Barre'-
je atsibuvusio susivažiavimo
protokolo matyti, jogei musų
srovės nesugebėjo susivienyti
galutinai nė vienos dienos dar-
bui, rinkimui aukų lietuviams
paskirtoje dienoje. Tiesa ka-
talikai ir tautininkai susitaikė,
bet socialistai anot "Lietuvos"
karikatūristo, tapo "prisipirti
prie sienos" arba teisingiau sa-
kant, varu prašalinti nuo bend-
ro darbo.

Nesuprantama, kokiais prin-
cipais ir kokių tikslu vadovau-
damiesi musų katalikai ir tau-
tininkai pastatė taip nužemi-
nantis socialistams išlygas,
kurios išsaukė vien nepasiti-
kėjimą ir pilnai pamatuotus
protestus. Komitetas tveria-
mas rinkimui aukų ne kokiems
politiškiems tikslams ir vienin-
telė jo užduotis — kaip galima
daugiau surinkti aukų Lietu-
vui. Juo daugiau bus darbi-
ninkų, juo geresnės pasekmės,
juo geriau bus atlikta užduo-
tis. Komiteto vietos nemoka-
mos ir nebuvo reikalo jų nie-
kam pavydėti — juk darbo y-
ra begalės, dirva labai plati ir
aiški iš anksto, jogei ji nebus
priderančiai, nuodugniai ap-
dirbta — mums truksta darbi-
ninkų visur ir visame kame.
Nežiurint į tai, musų susiva-
žiavę veikėjai pabijojo turbūt
turėti perdaug neapmokamų
darbininkų, kad pasirupino
taip apybuoti komiteto narių
skaičių ir suteikė socialistams
tik dvi vietas, kuomet katali-
kams buvo duota šešios ir tau-
tininkams keturios vietos. Jei
socialistai išreiškė norą dirbti
Lietuvos labui, kodėl neduoti
jiems to darbo. Darbo užteks
visiems. Del neužsitikėjimo?
Bet kodėl jie turėtų užsitikėti
katalikams ir tautininkams
budami tokioje žeidžiančioje
mažumoje?

Ne laikas šandie lietuviams
vieniems į kitus intartina žiu-
rėti ir nepasitikėjimą laikas
butų prašalinti.

Kodėl negalima buvo duoti
ir katalikams 6 vietos ir tauti-
ninkams — 6 ir socialistams —
6? Juk mokėti už tas vietas
nereikėjo. Daugiau būtų bu-

vę pasitikėjimo, daugiau žmo-
nių, daugiau darbininkų ir pa-
sekėjų daugiau dolerių varg-
stančiai Lietuvai.

Jokios svarbos šis komitetas
musų politikoje neturės, ir
varžytis del vietų nebuvo jo-
kios rimtos priežasties, jei
bent noras kitus nužeminti ir
sau daugiau tuščios garbės
igyti. Juk nebuvo šaukiama
parlamentas Lietuvos ukį re-
dyti, nebuvo tveriamas kokia
įstatymdavystės įstaiga Lietu-
vos konstituciją gaminti, tik
steigiama organizacijinis 'kom-
itetas lietuvių dienai ir delto
musų politikieriai rado reika-
lingu savo politikos srovių po-
zicijas ginti, prieš savo politi-
kos priešus kovoti ir siekti
prie pergalės. Lietuvos var-
gas, badas — tai tik tarp ko
kito...

Džiaugiasi tautininkai savo
laimėjimu, bet tas laimėjimas
primena katalikų laimėjimą
Chicago seime, socialistų lai-
mėjimą New Yorko seime, ir
baugu kad kaip tada taip ir šį
kartą vieton vienybės bus nau-
jų vaidų."

Prie šitų išvadžių reikia
pridėti tik vieną pataisą. "Am.
Lietuvis" visai neteisingai lygi-
na Wilkes-Barre'o konferenciją
prie Brooklyno (New Yorko)
seimo. Į pastarąjį draugijos
siuntė savo atstovus be jokių
partvyškių apribavimų, todėl jei
kuri srovė pasirodė tame seime
esant stipresnė, tai buvo galima
spręsti, kad jai ir visuomenėje
priklauso įžymesnė vieta. Tu-
gi tarpu Wilkes-Barre'o konfe-
renciją sušaukė klerikalai su tau-
tininkais, išanksto susitarusieji
pastatyti socialistus "zeidžian-
čios mažumos" padėjiman. Tai
yra milžiniškas skirtumas.

"APSVIESTI ŽMONĖS."

Pasak "Ateities", tai tik viena
"vidurinė srovė" elgiasi kaip ap-
sviesti žmonės. Klerikalai su so-
cialistais esą "fanatikai" ir "da-
vatkos", kuriems niekas taip ne-
rupi, kaip jų partijų reikalai.
Šitas tulžies išsiliejimas pasidarė
su "Ateičia", kada jį ėmė kalbėti
apie tautininkų kviečiamąjį Nau-
josios Anglijos jaunuomenės su-
važiavimą. Ji rašo:

Pirmiausias socialistų spau-
doje (ypač "Naujienose") pa-
sirodė balsai ir neteisingi pra-
nešimai apie suvažiavimo ren-
gėjus ir sumanytojus rodo,
kad yra žmonių, kurie Lietuvos
davatkų papročių turi apkalbėti
(ne apsvarstyti) visus ir visa,
kas tik ne iš jų "brolijos" išei-
na. O ant greitųjų tame pa-
čiame Bostone sušauktas "so-
cialistams nepriešingų" "daili-
ninkų" suvažiavimas ir įsteigi-
mas "Amerikos Lietuvių Socia-
listų Dailininkų (!) Federa-
cijos" vėl tik parodo, kaip tų
žmonių manymas daug arti-
mesnis kunigų ir jų sufanati-
zuotų davatkų manymui,

Išties. „Ateitis“ stengiasi įkalbėti savo skaitytojus, kad priešingai srovės esančios pilnos „griekų“, kurių visai neturinti nė ji pati, nė jos vienminčiai. Bet juk faktai rodo visai ką kitą. Pona iš „Ateities“ stovėjo už partyniškumą net Lietuvos šelpimo klausime, kur, rodos, visokiam partyniškumui turėtų but kuomažiausia vietas.

Bet kaip su dailės ir jaunuo- nės organizacijos? Ar „Ateitis“ ir tautininkai tuose daly- kuose buvo bepartyniški? Jeigu jie būtų bepartyniški, tai mes norėtume žinoti, kur yra bent viena tautininkų jaunuo- nės ir dailės draugija, kuri būtų tikrai bepartyniška. Tokių nebuvo ir nėra. Jos visos yra aiškiai par- tyviškos, jose visos viešpatauja tam tikra dvasia ir jos visos yra panaudojamos tam tikriems par- tyviškiems tikslams. Ta pati „Gabija“, kurią taip rėmė „Ateitis“ (ir kuri šiandien jau stovi vie- na koja grabė), buvo niekas dau- giau, kaip priemonė kelti tauti- ninkų intekmę So. Bostone ir sti- printi... „Ateitį“.

Ir apskritai yra nedailu iš „At- eities“ pusės statyti socialistus ant vienos lentos su klerikalis- kais fanatikais ir davatkomis, kuomet „Ateities“ giriamasai Šlupas ir kiti „vidurinės srovės“ veikėjai senai jau yra sulindę į klerikalų krepšį.

PABRAIŽOS

KUNIGŲ BYLA PRALOŠTA.

Kunigo Kemešio organas, pri- verkęs priraudojęs tris skiltis gailiųjų, kad pirmieji ir socia- listų laikraščiai turi žmonėse pa- sisekimo, kad dagi tikintieji ir bažnyčią lankantieji žmonės juos labiau myli nekaip kunigų ir spi- tolininkų spauda, nusiminęs klaus- sia sąvęs:

... Tai matydami, ką gi mes (vadi- nas, kunigai ir spitolininkai. — Pabr.) veikiam? Vieni padusau- jame, galvas palinguojame, atsi- minę senesnius, geresnius laikus...

Jaugi, tie senesnieji, geresnie- ji laikai, kada kunigėliai žmonė- mis arė ir akėjo ir bizumu pliekė ir „bydlu“ vadino.

Kada Lietuvoj kunigai išvien su ponais ir valdžios tarnais ver- gė biedną kaimietį, tamsybėje jį laikė ir devynius kailius nuo jo lupo!

Tai buvo ištikrųjų „geri“ lai- kai.

Bet tie laikai nebegrįs — gali sau kunigas Kemešis ir jo bro- liai Kristuje dusauti, galvas lin- guoti ir minėti geruosius senu- sius laikus.

Žmonės, ypačiai atvykę čia A- merikon, laisvesnėn šalin, šio to jau pasimokino.

Pramoko ir skaityti ir plačiau į gyvenimą žiūrėti.

O tame jiems daug padėjo la- biau apsišvietusieji jų pačių kle- sos žmonės, darbininkai, ir pro- gresyvioji spauda. Ji už skau- džiamus brolius stoji, ir jų rei- kalus gynė.

O kad ji tai darė, tai ji ir pata- po plačiausių lietuvių sluogs- nių mylima.

Ją, tą lietuvių progresyviąją ir socialistiškąją spaudą myli ir ka- talikai dėl to, kad ji ir tikinčių- jų žmonių reikalus gynė ir gina nuo kunigų išnaudojimo, nuo ku- nigų stengimos juos, tuos žmones tamsybėj laikyti, kad be jokios tų žmonių kontrolės parapijonų su- dedamais pinigais šeiminkauti.

Kunigai mat visados savo as- menį savo asmenis reikalus ir sa- vo kišeno interesus tolygina su tikėjimu: kas tik ką pasakė, kad kunigas iš žmonių plešia, kad prabaščius parapijonų sude- damus pinigus išieikvoja, kad ats- kaitų neišduoda, tai kunigas tuo- jau ima jį keikti „bedievui“, ti- kėjimo ardytoju ir t.t.

Tartum kad kunigo kišenus ir

tikėjimas tai vienas ir tas patsai dalykas.

Bet žmonės, ir geri katalikai, prasibraivė ir supranta jau, kad kunigas, ar kunigo gaspadinė, ar kunigo kišenus, tai nėra tikėji- mas; kad tikėjimas yra tikėji- mas, žmogaus dvasinis susisieki- mas su Visagalybe; o kunigas yra toksjau paprastas žmogelis, mo- lio gabalas, kaip ir kiti. Tuo tik skirtumu, kad jis dar pramoko seminarijoje latiniškai dominus vobiscum pagiedoti.

Kad kunigų laikraščių žmonės nemėgsta ir jų neskaityti, tai da- bar jie, kunigai, rengiasi „Kata- likų spaudos savaitę“ surengti. Padaryti tokį jomarką, kur žmo- nės bus brukte brukami kunigų laikraščiai, lapeliai ir visokie pliauskalai ant pažangesniųjų žmonių ir ypačiai ant socialistų.

Tas pats kunigo Kemešio or- ganas šitaip save ir savuosius drąsina:

... reikia — girdi — susijungus taip garšiai šuktelėti, kad kiekvie- nas ir tanusiasias mūsų brolis, ar sesuo, krupletėlyti ir apsidairyti, kąs čia su tuo atsitiko, kodėl jį jo broliai (kunigai ir spitolininkai? Pabr.) moja ir šaukia... cikime visi su gyvu ir spausdintu žodžiu į mu- sų brolių tarpą ir išjudinkime jų smegenis...

Saukti galima — fry kontrai. O jei kakarinė bus ytin stipri, tai

MUSŲ DRAUGIJOS

SAJUNGOS DIRVA.

Kiek LSS. turi narių? Iki 1 d. rugpjūčio, kaip paduoda savo ra- porte IX suvažiavimu d. Stilsno- nas, Lietuvių Socialistų Sąjunga turėjo 2151 pilnai užsimokėjusi narių ir 511 suspenduotų, t. y. už- vilkusių mėnesinės duoklės už- du mėnesių ir daugiau. Taigi sykiu Sąjunga turi 2662 nariu. Moterų joje randasi 299.

Sąjungiečiai-piliečiai. — Są- jungoje tuo tarpu randasi 608 Sv. Valst. piliečiai. Pirmąsias popieras turi 675. Nuo pereito- jo L. S. S. suvažiavimo narių. ukėšų skaičius pasidaugino 159 (buvo 449). Reiškia, mes daro- me progresą.

Nemokančių skaityt nė rašyt narių LSS. turi vos 4. Taigi ant kiekvienų penkių šimtų pilnai už- simokėjusių narių išpuola vos vienas nemokantis skaityt ir ra- šyt.

Mūsų priešai, ypač ikerikalai, nuolat prikiša mums tamsumą ir kitokių dalykų. Well — o kiek jų tarpe yra nemokančių skaityt- ti ir rašyt? Butų begalo indomu žinoti.

Kiek kur priklauso LSS. na- rių? Ten pat (savo raporte) se- kretorius-vertėjas praneša, bu- tent, kiek ir kokioje liet. organi- zacijoje priklauso LSS. narių. Taip, SLA. ir kitose susiėlpimo draugijose priklauso 1731; TMD — 115; LDLD — 643; unijose — 524; ALTS. — 5. Arba viso sy- kiu 3018 narių.

„Kovos“ nr. 36 LSS. 108 kuopa ir d. M. J. Vaitiekus kritikuoja 40 (Worcesterio) kuopos įnešimą visuotinam narių balsavimu, bu- tent, kad būtų atšaukta 1910 me- tų pirmoji referendumų taisyk- lė, kuri reikalauja, kad LSS. na- riai būtų užsimokėję už tris mė- nesius iškalno nario mokesį. Jie sako, kad atšaukus tą referendu- mą mes padarytume žingsnį at- gal. Nes daugelis tasyk imtų ir vėl „Kovą“ uždėkų per keletą mėnesių.

O gal tai ir tiesa.

PITTSBURGHO IR APYGAR- DOS LIET. SELPIMO FONDO SKYRIAUS KONFERENCIJA.

Rugsėjo 10 d. All Nations ban-

tulas gal ir kruptelis ir apsidai- rys, kas čia, po plynių, taip ger- klė leidžia.

Pripažįstu taipjau, kad žmonių smegenis reikia judinti.

Bet kada žmogaus smegenis pabunda ir pradeda judėti, tai jos juda ir smelkiasi priekin, o ne atgal.

Toks, mat, prigimties įstaty- mas.

Gi kunigai, kur vis atatups- toms eina, norėtų „išjudinti“ žmonių smegenis taip, kad jie neprotautų, kad nematyty kur- link pasaulis žengia, bet kad kaip- akli eity, kunigo skverno įsikabi- nę, ten, kur juos tas žmogaus du- šios ir mašnelės globotojas veda.

Nun gi, aš ne pranašas. Bet kunigai savo bylą pasaulio teis- me senai pralošė.

Ir apeliacijos nebėra. Tat ir dabar, kada mūsų kuni- gai rengiasi šaukti ir jomarką kelti, kad tuo žmonių smegenis išjudinus, galėčiau, jeigu man kunigų interesai kiek rūpėtų, pa- tarti jiems:

— Geriau nejudinkite. Džiaug- kitės tais, kurių smegenis dar te- bemiega.

Tik delto, kad jų smegenis miega, jūs, kunigėliai, galite dar tuos žmonelius ant virvės pasi- rišę vedžioti, arba raiti ant jų sprandų jodinėti. Pabraiza.

ko svetainėje įvyko Pittsburgh'o ir apygardos Liet. Selp. Fondo skyriaus konferencija. Konferen- ciją atidarė skyriaus pirminin- kas J. Rukas. Deleгатų manda- tus peržiūrėjo Skyriaus sekreto- rius Ig. Rašinskis.

Konferencijon atvyko seka- mų draugijų atstovai, butenti, nuo Augščiausios Prieglaudos Lietuvių Amerikoje 1-mosios kuopos: — J. Dargis, J. Mažiuk- na, J. Jurkauskas ir J. Šimaitis; 2-rosios kuopos: — M. Navickas, J. Zabela, K. Zabela, J. Kužins- kas ir J. Bredis; 3-sios kuopos: — J. Galginas ir J. Mickevičius. Nuo L. S. S. 6-tosios kuopos: — J. Razevičius ir J. Baltrušaitis. Nuo L. S. A. 90-tosios kuopos: — S. Bakanas. Beto konferencijo- je dalyvavo ir Skyriaus valdyba — pirm. J. Rukas, sekr. Ig. Ra- šinskis ir ižd. Pr. Pikšris. Viso konferencijoje dalyvavo 17 dele- gatų su sprendžiamuoju balsu.

Tvarkos vedėju išrinkta J. Ru- kas, sekretorium Ig. Rašinskis. Maršruto klausimas. Po išrinkimo prezidiumo pir- miausia paimta svarstyt maršru- to klausimą gerb. svečiams—pp. Bulotais ir Zemaitėi. Po ilgo apkalbėjimo nutarta rengti. Surengimo darbas pavesta Sky- riaus valdybai, kuri turės susi- žinoti su gerb. svečiais ir, susita- rus, paskelbti minimą maršrutą.

„Lietuvių Dienos“ Klausimas.

Pakelta klausimas, ar dalyvaut aukų rinkimo darbe „Lietuvių Dienoje“ atsižvelgiant į dabarti- nį Centr. Komitetą sąstatą, ar — ne? Vienas delegatas išreiškia tą nuomonę, kad reikia dalyvau- ti. Pasak jo, aukos eis per Rau- donojo Kryžiaus draugiją, todėl niekas, apart jos aukų nekontro- liuos. Bakanas sako, kad vargu rasis toks lietuvis, kuris nepri- tartų tokiam prakilniam darbu, kaip rinkimas aukų nukentėji- siems del karės. Bet, sako jis, mes turime skaityties ir su tuo faktu — kaip suorganizuotas Centralinis Komitetas. Liet. Selp. Fondui ir jam pritarian- čioms draugijoms tasai Komite- tas suteikia juomažiausia teisių ir tuo šalina jas nuo bendro dar- bo. Jisai duoda įnešimą parenti L. S. S. ir L. S. F. reikalavimą, kad trečdalis visų „L. D.“ surink- tų aukų būtų skiriamas sulig L. S. Fondo nurodymu. J. Baltru- šaitis pridėda, kad, atstiklime,

jeigu Centralinis Komitetas ne- sutiktų su tuo reikalavimu, tai dalyvauti nebūsių galima. Gi jei Centr. Kom. ar mes padarytu- me nusileidimų, tai visgi turime reikalauti, kad aukos būtų su- naudotos vien šelpimui nukente- jusių del karės, o ne politikos ti- kslams. Parčiauskas užreiškia, kad mes turime dalyvauti ir esą dabar negalima protestuoti nė ką kitą daryti. Tatai, pasak jo, kenktų „Lietuvių Dienai“. Kuo- met bus surinktos aukos, jei pa- sirodys, kad Centr. Komitetas el- giasi saualiai, tada galėsime užprotestuoti. Ir nėra abejone, kad mūsų protestas bus išklaus- tas — užbaigia jisai.

Didžiama delegatų išreiškia norą dalyvauti „Lietuvių Dieno- je“ sykiu su kitomis srovėmis. Bet čia pat išreiškta ir pasigailė- jimas (?) delei Wilkes Barre'ų konferencijos nutarimų, nepri- pažįstančių visiems lygių teisių. Veik vienbalsiai nutarta prisidė- ti prie aukų rinkimo ir reikala- uti, kad būtų suteikta lygus balsas visoms mūsų srovėms, kad tuo budu jos galėtų dalyvauti aukų rinkimo darbe Lietuvių Dienoje. Tame klausime priimta S. Baka- no patiektoji rezoliucija. Rezo- liucijos turinys sekamas: „Mes, Pittsburgh'o ir apielinkės drau- gijų atstovai, sudarančių Liet. Selpimo Fondo Skyrių, savo su- važiavime, 10 d. rugsėjo 1916 m. All Nations banko svetainėje, iš- reiškiamo didžiausią norą darbuotis „Lietuvių Dienoje“ rinkdami aukas nukentėjusiems del karės. Bet kartu atkreipia- me A. L. Centr. Komiteto ir kitų srovių atidžią, kad ir mums būtų suteikta lygios teisės su kitomis mūsų visuomenės srovėmis, ir kad mūsų nuomonės nebūtų ten ignoruojama. Tai yra reikalinga pasekmingam aukų rinkimo dar- bui.“

Konferencijoje buvo perskai- tyta žinutė iš angliškų laikraščių, kurioje pasakyta, buk vietinis Tautos Fondo skyrius jau buvo sušaukęs susirinkimą apkalbėji- mui „Lietuvių Dienos“ reikalų ir tt. Pasiteirauta, ar tai tiesa. Sužinota, kad taip ištikrųjų bu- vo. Konferencija nemaža nuste- bo tokiu pasielgimu. Tame klaus- ime išnešta tam tikra rezoliuci- ja, kurią patiekė d. J. Baltrušai- tis, J. Mažiukna ir J. Mickevičius. Tuo ir užsibaigė konferencija.

PROTOKOLAS.

MASS. IR APIELINKĖS TĖVY- NĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS KUOPŲ ATSTOVŲ PIRMOJO SUVAŽIAVIMO

įvykusio rugsėjo 4 d. 1916 m. Lietuvių Name, So. Boston, Mass.

Susirinkimo tvarka prasidėjo apie 10:30 val. ryte.

1. Užsiregistravo: Nuo So. Bostono 81 kp. šie as- menis: J. Strimaitis; J. Zeman- taitis, J. Kerdiejus, M. Mockape- ris, A. Čebatorius, J. Klimas, J. Rimka, A. Rimka, J. Baniulis, K. Sangaila, L. Stasiulis ir P. Bolys. Nuo Gardnerio 30 kp. — M. Stakėnes ir P. S. Remeikis. Nuo Norwood'o 36 kp. — J. Pa- šakarnis.

Nuo Montello 85 kp. — S. Šlei- nis, S. Geniotis, K. Vaičiūnas, J. Samsonas ir J. Čižauskas. Nuo Cambridgio 55 kp. — K. Galinauskas.

Ir iš N. H. valstijos, nuo Na- shua'es 79 kp. — S. Zavadskas, P. Pranauskas ir P. Oginskas. Viso 24 atstovai. Dalyvavo ir šiaip keletas svečių kaipo klausy- tojai.

2. Tvarkos komitetas.

Įnešta ir vienbalsiai nutarta rinkti susirinkimo vedėją, užra- šų sekretorių ir rezoliucijų ko- misiją iš 3 asmenų — viso 5 as- menis. Išrinkti: vedėju — J. Strimaitis, sekretorium — J. Kerdiejus, rezoliucijų komisijon — A. Rimka, A. Čebatorius ir M. Stakėnas.

3. Apskričio tverimo klausimas.

Ar yra pageidaujamas Mass. valstijos ir apielinkės T. M. D. apskritys, rengimo komisijos dienotvarkėj išstatytam šiame klausime emė balsą visa eilė at- stovų ir kiekvienas išreiškė pa- geidavimą. Ypač svarbiausio- mis priežastimis buvo nurodoma j tai, kad Naujosios Anglijos T. M. D. kuopos delei neturėjimo jokio centro, delei nepalaikymo savitarpinės pagalbos nekuriose kolonijose yra arba visai išnyku- sios, arba šiaip pakrikusios. O jei kurios ir egzstuoja, tai vis- gi del stokos spēkų nepajiegančios parodyt savo veikimo nei švieti- mo, nei agitacijos tikslais. To pataisymui ir yra pageidauja- mas apskritys, kurio išrinktasis komitetas turėtų rūpintis rengti maršrutus su prelekcijsoms ir prakalbomis. Turėtų rūpintis nes- kaitylingas kuopas didinti, pri- gelbėti tvarkytis, pakrikusias or- ganizuoti atgaivinti ir kur jų nėra — naujas įsteigti. Po šių bend- rų pasidalinimų mintimis, pada- rryta įnešimas ir vienbalsiai pri- imta, kad apskritys yra butinai reikalingas.

4. Vardas.

Įneštas ir patvirtintas klausi- mas: Ar tverti vien Mass. val. T. M. D. apskritį, ar visos Naujosios Anglijos? Vienbalsiai priimta, kad visos Naujosios Anglijos.

5. Kuopų prisidėjimas prie apskričio.

Po ilgesnių diskusijų, įnešta ir vienbalsiai priimta, kad kuopos, norinčios apskričio patarnavimu iki naujų metų naudotis, turi kiekviena įmokėti po 1 dol.

6. Nauj. Angl. T. M. D. apskričio išrinktas komitetas.

Pirmininku išrinktas viešu balsavimu J. Strimaitis. Vice- pirm. kandidatas į pirmininkus gavęs daugiau balsų, išrinktas J. Zemanaitis (Abu iš So. Boston, Mass.). Susirašinėjimų sekreto- rium viešu balsavimu — S. Genio- tis. Finansų sekretorium — S. Šleinis ir iždininku — K. Vaičiū- nas (visi iš Montello, Mass.).

7. Aprubežiuotas skaitlius dele- gatų į apskričio suvažiavimus.

Vienbalsiai nutarta, kad kiek- viena kuopa sekančiuose apskri- čio suvažiavimuosna galinti sių- sti po 2 delegatu, kuomet narių skaitlinė siekia ne daugiau de- šimties, irgi nuo kiekvienos se- kančių dešimčių dar po 1 delega- tą.

8. Suvažiavimai šaukti vieną kartą į metus.

Po platesnio apsvarstymo vien- balsiai nutarta, kad apskričio su- važiavimai būtų šaukiami nema- žiau 1 karto į metus. Komitetas matydamas reikalą, gali suvaži- avimą šaukti ir dažniau.

9. Sekantis suvažiavimas nutar- ta šaukti Montello, Mass.

Iškilius klausimui kur šaukti antrasis suvažiavimas, buvo iš- statyτος 3 kolonijos: Montellas, Bostonas ir Norwoodas. Daugu- ma balsų viešu balsavimu nutarta, kad Montello.

KITI NUTARIMAI.

10. Pakelta klausimas ar ver- ta T. M. D. apskričiai bendrai veikti su kitomis draugijomis ir organizacijomis. Po diskusijų vienbalsiai priimta rezol. kom. pateikta sekanti rezoliucija:

„Kultūros ir švietimo darbą apskritys gali bendrai veikti su visomis organizacijomis, kurios tik tam bendram darbu pritaria ir išvien veikti nori.“

11. Kadangi per praeitą T. M. D. seimą yra išrinkta Apšvietos Komisija, kurios užduotim yra suengti visą eilę paskaitų, su- rastni prelegentus ir tt. ir kada- gi tam tikslui Seimas asignavo 500 dol., todėl šiame susirinkime po diskusijų išnešta sekanti rezoliucija:

„Šis suvažiavimas išreiškia pa- geidavimą, kad C. Valdyba atei-

nancia žiemą pasistengty pa- rengti maršrutą geram kalbėto- jui su agit. prakalbomis, taipgi parupintų eilę paskaitų ir jei ga- lima, pakviestų keliaujančių pre- legentų.“

12. Inešta ir vienbalsiai nu- tarta, kad šio apskričio kiekvie- na kuopa pasimty sau už priva- lumą per susirinkimus, prakal- bas ir šiaip savo vakarus platin- ti raštus, o taipgi išsirinktų iš sa- vo tarpo agentus, ir platintų ger- rą literatūrą, suteikiant pirmę- nybę T. M. D. leidinims.

13. Inešta ir po diskusijų vien- balsiai nutarta, kad apskričio ko- mitetas rūpintųsi gauti iš Cent- ro knygiaus savo kuopoms rei- kalaujama knygų pardavinėji- mui, nereikalaujant iš anksto ap- mokėjimo. Žinoma, tame, jei kuri kuopa vėliau neapsimokėty, tad apskritys turi prieš knygių atsakyti, turėdamas reikalą su tokiomis neatsiteisiusiomis kuo- pomis.

14. Iš dienotvarkės pastatyta knygnygų klausimas. Kaip būtų geriau: ar naudotis valdiškais knygynais ir juose reikalauti pil- nų lietuviškų skyrių, ar savus lie- tuviškus steigti ir esančius ren- ti? Po diskusijų rezol. kom. pri- imta sekanti rezoliucija:

Kadangi valdiškais knygynais didžiama lietuvių naudotis nemo- ka ir dažnai negali, beto patys valdiški knygynai yra labai silp- ni lietuviškomis knygomis, tai suvažiavimas nutaria:

1) kad ant vietų visur būtų vedama agitacija, idant valdiški knygynai turėtų daugiau lietu- viškų knygų ir laikytų lietuviš- kus vedėjus,

2) kad taipgi būtų visur įstei- giami savi lietuviški knygynai- skaityklos, jei galima, sutarti- nai su kitoms vietos draugijomis.

15. Čia-pat delegatas A. Rim- ka A. L. T. S. Nauj. Angl. apskri- čio įgaliotas komisijos vardu at- sišaukė su pakvietimu, kad T. M. D. apskritys sutiktų bendrai veikti švietimo ir kulturos veikime. Vienbalsiai nutarta pakvietimas priimti. Ir apskričio komitetui pavetsa tartis su A. L. T. S. del bendro veikimo švietimo ir kul- turos dirvoje.

16. Įnešta ir vienbalsiai nutar- ta, kad tuojuo rudenį Nauj. Angl. T. M. D. apskritys parengtų mar- šrutą su prakalbomis, ir pakvie- stų pirmiausia M. Šalčių, o jeigu jis atsisakytų, tai kitą gerą kal- bėtoją.

17. Padaryta įnešimas ir pa- tarta, kad Centro Valdyba ru- pintus leisti prie literatūros vei- kalų ir amatų rankvedžių bei meno veikalų. Po diskusijų įne- šimas atidėtas į šalį.

18. Iš Nashua'os delegato Za- vadsko išnešta klausimas, kad būtų daug naudingiau, jei T. M. D. įvestų visuotinąjį balsavimą, nes nariai to reikalauja ir iš pa- tirimo — sako — yra žinoma, kad T. M. D. tuomet daug daugiau būtų žmonių prijaučiančių. Taipgi pataria, kad suvažiavi- mas tą reikalavimą irgi išstatytų. Dauguma balsų prieš 1 bal. nutarta tą užrašyti protokolon ir patikėti apsvarstymui sekančiam suvažiavimui.

Įnešta ir vienbalsiai nutarta suvažiavimo susirinkimas užda- ryti.

Susirinkimas uždarytas 1:40 val. po pietų.

J. Kerdiejus, Užrašų sekretorius. A. Rimka, Rezol. Kom. Sekr.

Vyrišku Drapanu Bargenai

Nauji, neatimti, daryti ant užsaky- mo siutai ir overkotai, vertės nuo \$30 iki \$50, dabar pasiduoda po \$15 ir 25 dolertus.

Nauji, daryti gatavi nuo \$15 iki \$35 siutai ir overkotai, nuo \$7.50 iki 18 dolertų.

Pilnas pasirinkimas kailiu pamuš- tų overkotų. Visai mažai vartoti siutai ir over- kotas, vertės nuo \$25 iki \$35, dabar \$5 ir atgščiau. Kelnės nuo \$1.50 iki \$4.50. Vaiknams siutai nuo \$3.00 iki \$7.50.

Aldara kasdieną, nedėliomis ir va- karnis. S. GORDON, 1415 S. Halsted st., Chicago, Ill.

MOKSLAS

Iš Astronomijos Srities

Pagal Flammarioną — J. Sirutis.

DAR APIE ŽVAIGZDES.

Nors mūsų bočiai mėgdavo žvaigždžių sudėtyje matyt pavėkslus savo karžygių bei didvyrių ir įvairių gyvulių, tačiau mes niekuo panašaus nematome. Mes matome tik daugiau ar mažiau neteisingas geometriškas figuras, kurios, tačiau, nieko bendra su tikrąja nebūna.

Visatoje nėra nė rubežių, nė kraštų, ir padalinimas dangaus į žvaigždynus yra tik žmonių prasimanymas. Mums rodo, kad visos žvaigždės randasi nuo mūsų ant lygaus tolimo — prišagiotos ant dangaus dugno. Taip nėra. Žvaigždės išsklaidytos po visą berybę ant įvairaus nuo mūsų atstumo. Kuomet mes matome dvi greta mirgančias žvaigždes, tai dar tas netoliese viena no antros. Jodvi gali būti atskirtos viena nuo antros šimtais milijonų kilometrų (t. y. viena įkvėpų gali tiek augščiau būti už kitą).

Kuomet mes ištole tėjame kokį nors daiktą, link kurio mes einame, tai to daikto išvaidza keičiasi, žiurint, kaip mes prie jo artinamės. Jeigu mes pasuksime į šoną, tai to daikto išžiūra persikeis, bet jeigu mes, rasdamiesi nuo kalbamojo daikto kelių mylių atstume, nužingsime link jo tik vieną žingsnį, tai mūsų akys dar nepastebės beveik jokio skirtumo daikto išvaidzoj.

Iš to išvedame, kad, jeigu žvaigždynai nekeičia savo išvaidzo, kuomet į juos žiuri nuo įvairių žemės paviršiaus punktų, tai tik todėl, kad jie randasi taip toli no mūsų, kad žemės dydis palyginamai neturi veik jokios reikšmės.

Nuo mūsų mažytės žemės, paskendusios saulės spinduliuose, mes dargi tamsiausioje naktį suskaitome nedaugiau 3 tukstančių žvaigždžių, priklausiančių siauriam dangaus puskauioliui ir apie tiek — pietiniam, viso apie šešis tukstančius žvaigždžių, įžiurimų paprasta akim.

Bet bėgiu trejetos šimtmečių dangu tyrinėta pagelba optiškių pabuklių vis labiau ir labiau patobulintų, ir tatal, ko žmogaus akis negalėjo pasiekti įgimtąja savo jėga, be vargo atsiekė observatorijoje, apsiarvavus mokslu.

Imkim paprasčiausį žiuronę — teatrinį binoklį. Jo pagelba jau mes suskaitome daryk daugiau žvaigždžių, negu paprasta akim. Daug daugiau matyti žiurint pro mažą astronomišką žiuroną. Plote, kuriame paprasta akim įžiurime tik šviesų tašką, galime suskaičiuoti 10, 20, 30, 100 žvaigždžių, priklausant, kaip stiprų žiuroną vartosim.

Pažvelgkim dičkin teleskopą: čia jau žvaigždžių matome tokią daugybę, tokį tankumą, kad jos mums primena kokį tai šviesų mežginį.

I ką pavirsta didvyris Persejus ir išdidi Kassiopeja ir vargšė Andromeda šioje žvaigždžių begalėje? Jos subjra į dulkės ir kiekviena dulkė — žvaigždė! Dangus persikeičia astronomo akyste ir gamtos turtuolynas nustelbia turtuolyną vaidentuvės. Jau nebe 6,000 žvaigždžių pripildo dausas; paskutinieji statistikiniai ištyrimai pagelba teleskopo ir fotografijos suteikia skaitinę viršijančią 120 milijonų! Tatali visai, ką galima šandie matyt pa-

gelba tobuliausių pabuklių, bet tai dar toli gražu ne viskas, kas pripildo beribes erdves.

Toliau, vis toliau neišmatuojamos juodosose dausoje pastebima nauji žiburiai sulig patobulinimu optikos išradimų — teleskopų.

Kadangi žvaigždės neįmanoma toli nuo mūsų, tai jos turi būti labai skaisčios, kad mes jas įžiurime. Esant joms tokiame atstume nuo saulės, negalima manyti, buk saulė jas apšviečia, ir kad tas saulės atspindis žvaigždėse pasiektų mus. Esama kitaip.

Žvaigždės spindi todėl, kad jos pačios yra šaltiniai šviesos. Tačiau jų veik neišmatuojamas nuo mūsų atstumas suteikia joms mūsų akyse išvaidzų šviesių taškų beveik nejudančių ant dangaus skliauto.

Kiek žvaigždžių tiekiau saulį; taigi, daugiau šimto milijonų saulų, skaitant tik žinomas žvaigždes.

Pažymėsim, kad "kaip dauguj, taip ir ant žemės": saulų virtinė, kaip ir žmonių minioji, negalima surasti dviejų žvaigždžių visiškai viena antrai panašų.

Žvaigždžių įvairumas rodo neišsemiamas, ir teleskopas atidengia mūsų nustebusioms akims netikėtus stebuklus. Mažutė žvaigždė, pavyzdžiui, vos spinkso tarpsumoje. Į ją atgrežia žiuroną ir įsitikina, kad šioji saulė ne tokia kaip mūsų: netoliese jos esama tokios žvaigždės, kuri greičiau ar lėčiau sukasi apie viršausiąją žvaigždę. Tatali mažas palydovas — mes jį be abejo žinom, — saulė. Ir štai dvi saulės sujungtos, kai du broliu. Jos nepersikiriamos. Kaikada šisai maži žvaigždės suskyla ir vieton paprastos žvaigždės, matomos nepaginknuota akim, pastebim visą šeimyną iš 3, 4, 5 ir netgi iš 6 saulų, sujungtų vienu atstumu, nes šiosios iš dviejų ar daugelio žvaigždžių grupės nėra rezultatas perspektyvos, kaip kad žvaigždynai. Jos ištikro yra broliška susirigė ir priklauso viena kitai. Milžinas Orionas teikia mums indomų reginį; po jo juosta spindi vidutinio didumo žvaigždė. Pažvelgkim jon pro teleskopą: mes matom nebe vieną saulę, tai — susitelkimas šešių saulų, sudarančių labai sudėtiną žvaigždžių sistemą.

Tatali ne viskas. Šiosios *dvoilypės* arba *dougskaillinės* žvaigždės, šiosios saulų sistemos, taip nepanašios į mūsų, ne retai skiriasi nuo jos dar ir spalva. Rodos, kad visos žvaigždės — saulės turėtų būti vienos — baltos spalvos, tačiau tarp jų yra mėlyvų, raudonų, žalių, geltonų ir t. t. Pristivaizdinkim, kad vieton gyvenus spinduliuose vienos baltos mūsų saulės, mes butum apšviesti dviguba saule, susidedančia iš tamsiai mėlynos ir raudonos žvaigždės.

Rytas. Rytuose pakyla mėlyna saulė, nudažanti atmosferą tamsiai mėlyna spalva. Jinau praskridus virš mūsų galvų ima leisties vakaruosna, o tuo tarpu rytai jau apšviečiami skaisčia spalva tekančios saulės, kuri, kaip ir anoji, mėlynoji, pakyla į viršų.

Pirmoji saulė nusileidžia vakaruose, kuomet antroji žėri pilnam savo skaitume. Tačiau pastaroji irgi leidžiasi už horizonto, bet tuo beveik palim laiku mėlynoji saulė jau ir vėl

teka ir t. t. Koks įstabus pasaulis palyginamai su mūsų!

Keliaukim dabar prie kitos dangiškos sistemos: dabar mes apsiausti spinduliais baltos saulės, kaip kad mūsų. Gerai. Bet prisistatylim, kad šioji saulė nepastovi ir vieton to, kad nuolat švietus taja pačia šviesa, ji tatali labai skaisči, tai kone visai tamsi. Šisai apsirėškimas sunku net ir įsivaizdinti.

Taigi mes žinom, kad yra suskylančių žvaigždžių, saulų keičiančių savo spalvą arba peridiskai, arba bile kokiu laiku. Mes matom kaip jos blanksta ir kaip vėl atgija.

Kiti matė, kaip jų šviesa silpnėja ligi kol visai užgeso. Toms žvaigždėms išmušė mirties vailanda. Ir tatali ne vien tik saulė nušuota nuo dangaus; poudraug žuva išlisa pasaulio sistema, nes žvaigždės ne veltui šviečia; kaip kad mūsų saulė, taip ir šios toli esančios saulės apšviečia pasaulius, žemes, kurių mes nuo čia negalime įžiūrėti, nes šieji tamsūs kūnai, kaip ir tas, ant kurio mes gyvenam, per toli randasi nuo mūsų, kad galėjus mums siųsti atspindį, kurį jie gauna nuo apšviečiančių juos saulų, kaip mėnulis kad siunčia.

Kuomet vienos žvaigždės miršta, kitos netikėtai atsiranda prieš tyrinėtojo akis, žėrėdamos skaisčiausia šviesa ir vėl apskęsta tamsumoje. Tatali vienas iš indomiausių dangaus istorijos epizodų ir apsirėškimas labiausiai stebinantį žmonių.

Šiosios trumpalaikinės žvaigždės paprastai taip skaisčiai žiba dausoje, kad jų netikėtus pasirodymas atkreipia sąvęsp ne vien tik astronomų žvilgsnius, bet kaikada ir visų dangaus tėmytojų.

Tegul jaunieji mūsų mokiniai nenustoja vilties. Gal kada nors vakare ir jie atidengs naują žvaigždę. Bet gal kad jie ir veltui to lauks, nes tokie apsirėškimai labai reti. Bėgiu dvejetas tukstančių metų astronomai pastebėjo dydesimtis septynis vertus domos atidengimus. Vienas tokios žvaigždės atidengimas Persejo žvaigždyne, kovo 22 d. 1901 m. priklausio teatro mėgėjui. (Jis ją pastebėjo grįžtant iš teatro.)

Šios nepastoviosios žvaigždės gema iš bausių gaisrų, pačiančių, kaip manoma, iš susidurimų kosmetiškosios materijos.

Pažymėsim dar tatali, kad kuomet pažymi dieną pastebėjimo danguje naujos žvaigždės, tai tas dar nerėiškia, kad toji žvaigždė tuomet būtų atsiradus (gimus), nes mes matom šias žvaigždes tik metams ar šimtmečiams praslinkus po katastrofos, pagimdžiusios jų gaisrą, jų spinduliai mus pasiekia tik po tam tikro laiko, žiurint kaip toli toji žvaigždė randasi nuo mūsų. Šviesa skrenda 300,000 kilometrų į sekundą. Musų laikais galima būtų matyti tas žvaigždes, kurios atsirado viduramžiuose, t. y. keleta šimtmečių atgal.

Dauguma žvaigždžių taip toli randasi nuo mūsų, kad tik apie trijų dešimčių žvaigždžių atsumą iki šiol pavyko išskaitliuoti.

Artimiausia žvaigždė priklauso Centauro žvaigždynui, kurio mūsų šalyse negalima matyti. Ji randasi 275,000 sykių toliau nuo saulės, negu mes, tai yra, už 41 triliono kilometrų. Reikia keturių metų laiko, kad jos šviesa pasiektų mus. Ir ji yra mūsų artimiausia žvaigždžių erdvėse kaimynė. Visos kitos žvaigždės randasi dar toliau nuo mūsų.

Sirijus randasi už 92 trilijonų kilometrų, Vega — 204, Arkturus — 324, Poliarinė žvaigždė — 344. Šios žvaigždės šviesos spindulys, rodąs jurių keliu-

ninkams kelią, pasiekia mus 36 metus laiko. Taigi daug kas šandie besigėrinčių Poliarinės (t. y. Maž. Grįžračių pat galo uodegos) žvaigždės šviesa, turėtų prisiminti, kad, rasi spindulys šios žvaigždės yra išskridęs nuo jos pirm, negu gimęs juo besigėrintis.

MOKYKIS SIUT MŪTERISKUS RUBUS
Išmokiname piešimo, kirpimo formų siuti naminius daiktus arba aprūdus Diplomas kiekvienam, kas išimokins. Va landos dieną arba vakarais del Jūsų parankumo. Už \$10.00 išmokiname Jus siut visokių drabužių.
DRESS MAKING COLLEGES,
2336 W. Madison gatv., Western ave.
1850 Wells gatvė.
SARA PATEK, Mokytoja.

"Naujienu" Agentai

Kurie užžiuri platining "Naujienu" savo miestuose arba distriktuose. Pas juos galima gauti pirkti "Naujienu" pavieniais numeriais, etc.

- CHICAGO, ILL.
18-tos gatvės skyrius, P. Misinas, Naujienuose, 1840 S. Halsted st.
North Side Skyrius, P. Yndrelle,
1617 N. Robey St.
Bridgeport Skyrius, J. Matulis,
3143 S. Halsted Street.
Englewood Skyrius, J. Naura,
8493 Gilbert Court.
Brighton Park:
M. D. Seefor, 2432 W. 39th St.,
Mr. Smith, 3813 S. Kedzie Ave.,
J. Minkevičia, 3848 S. Albany Ave.,
Mr. Zurauskas, 2614 Montgomery St.
Atlantic City Skyrius:
A. Janauskas, 4565 Wentworth Ave.,
F. Sandarga, 5418 S. Princeton Ave.,
Roseford, Kensington ir Burnside Skyrius,
S. Misinas, 149 E. 107th St.
West Side Skyrius:
A. Ambrozevičius, 2337 S. Leavitt St.
Tow of Lake skyrius. — J. Aceris,
4601 Hermitage ave., Chicago
- ILLINOIS VALSTIJOJ:
Cicero, Ill., J. Matulis, 1434 S. 48th Ck.
St. Charles, Ill., W. Grabauskas,
19 W. 2nd St.
Moline, Ill., J. Julius, 2402 — 23rd Ave.
Melrose Park, Ill., Chas. Koolones,
2005 W. Lake St.
Springfield, Ill., K. Lagunas,
1716 Matheny Ave.
S. Chicago, Ill., Stanley Latoza,
870 W. Milwaukee Ave.
DeKalb, Ill., "Lietuvių Uksų Kliubas",
1135 Market St.
Westville, Ill., St. Mazremas,
Barber Shop, State St.
Argo, Ill., M. Metkskas, 6258 Archer Ave.
Waukegan, Ill., A. Petkus, 926 — 10th St.
Rockford, Ill., S. Petrauskas, 535 Island av.
W. Pullman, Ill., W. Pilypas, 720 W. 120 St.
Harvey, Ill., Z. Putramentas,
Chicago Heights, Ill., M. Bemeika,
1330 — 15th Ave.
Spring Valley, Ill., A. Jokubauskas,
516 Cleveland str.
Kewanee, Ill., K. Valančius, 506 E 7 St.
Pana, Ill., W. V. Petrulis, 210 W. Wash st.
Livingston, Ill., K. E. Bertulis,
Harrisburg, Ill., J. Comendulys,
R F D I Box 151
Springfield, Ill., J. Lidius, 2232 Peoria Rd.
E. St. Louis, Ill., Žiškus,
457 Collinsville Ave.
Springfield, Ill., K. Stokkus,
1530 Sangamon Ave.
E. St. Louis, Ill., K. Zukauski,
134 St. Clair Ave.
Diverson, Ill., W. A. Zilinskas, Box 210.
Rockdale, Ill., via Joliet, D. Lukša,
140 Moen Ave.

- INDIANA VALSTIJOJ:
Gary, Ind., J. B. Aglinskas,
1101 Madison st.
E. Chicago, Ind., A. Mikšis, 5016 Baring Av.
Indiana Harbor, Ind., F. Petrovskis,
4012 Drummond Ave.
Gary, Ind., V. Valdiulaitis,
Box 122, Tolleston Station.
Gary, Ind., D. Bassin, 1214 Broadway.
Gary, Ind., J. Skinderis, 1610 Broadway.
Gary, Ind., Tolleston Sta. 8. G. Gallagher,
1111 Roosevelt st.

- WISCONSIN VALSTIJOJ:
Racine, Wis., J. A. Bankus,
1236 N. Wisconsin St.
Kenosha, Wis., K. Paukšis, 809 Park st.
Racine, Wis., J. Brazdionis, 708 1/2 6th St.
CONNECTICUT VALSTIJOJ:
Tarrington, Conn., V. Kelmelis, 62 Lewis st.
Waterbury, Conn., J. Pruselis,
775 Bank St.
New Haven, Conn., J. Vaitkevičius,
286 Wallace St.

- MASSACHUSETTS VALSTIJOJ:
Montello, Mass., P. Kuprys, 175 Ames St.
Montello, Mass., B. P. Mikšius,
35 Arthur St.
Worcester, Mass., M. Paltanavičius,
15 Millbury St.
Montello, Mass., A. Paudžiūnas, 135 Ames st.
Lawrence, Mass., A. Ramanauskas,
101 Oak St.
Worcester, Mass., "Kardas" ("Sake"),
149 Millbury St.
Montello, Mass., P. Stiga, 5 Arthur St.
Lawrence, Mass., Lithuanian Pharmacy,
165 Elm St., Cor. Short.

- NEW JERSEY VALSTIJOJ:
Elizabeth, N. J., D. Bokkus, 211 First St.
Harrison, N. J., A. Gavenas,
64 Cleveland Ave.
Newark, N. J., P. Lukšis, 314 Walnut St.
Jersey City, N. J., D. Pilka, 242 Wayne St.
Bayonne, N. J., A. Schwarzburg,
13 W. 23rd St.

- NEW YORK VALSTIJOJ:
Albany, N. Y., M. Lazarko,
196 N. Boulevard.
Amsterdam, N. Y., Mr. Males,
145 E. Main St.
Amsterdam, N. Y., J. Mikenas,
235 E. Main St.
Rochester, N. Y., M. Zukaitis,
451 Hudson Ave.

- MARYLAND VALSTIJOJ:
Baltimore, Md., A. Brazis,
650 W. Lombard St.
Baltimore, Md., S. Butkus,
604 Lombard St.
Baltimore, Md., J. Filipovicz,
437 S. Paca St.

- IOWA VALSTIJOJ:
Cedar Rapids, Iowa, F. T. Martin,
1209 S. 3rd St.
Sioux City, Iowa, K. Opansky,
2510 Correctionville Rd.

- OREGON VALSTIJOJ:
Portland, Ore Omara News Co.

- NEBRASKA VALSTIJOJ:
So. Omaha, Nebr., W. Waskel, 3223 O St.
So. Omaha, Nebr., A. Zalpis, 5508 So. 32 st.

- OHIO VALSTIJOJ:
Cleveland, Ohio, F. Januska,
2529 Superior Ave.

- PENNSYLVANIA VALSTIJOJ:
Pittsburgh, Pa., Fort Pitt News Co.,
Liberty Ave. and Grant st.
Kulpmont, Pa., Jos. Barauskas, Box 138.
Coal Centre, Pa., B. Dursch, P. O. Box 351.
E. Vandergrift, Pa., F. Gaizauskas,
Bridgeville, Pa., T. Gelchis, P. O. Box 407.
Pittsburgh, Pa., F. Krasovski,
2809 Penn Ave.

- Duquesne, Pa., K. Lideka, 306 Hamilton av.
Scranton, Pa., J. Telleysch,
1726-28 Jackson St.
Pittston, Pa., K. Arminas, 186 Johnson st.
Pittsburgh, Pa., F. Tevlovich,

- MICHIGAN VALSTIJOJ:
Grand Rapids, Mich., J. Zilinskas,
452 W. Leonard St.
WEST VIRGINIA VALSTIJOJ:
Minden, W. Va., F. Gumauskas, Box

Vieninteliai Vežimai Su Penktu Ratu

PIRKDAMAS Weber arba Columbus vežimą — Tamista gali būti užtikrintas viename dalyke — Tamista gausi daugiau patarnavimo už savo pinigus. Tas patarnavimas yra pasekmė rupestingų sugalvojimo ir padarymo, kaip yra parodyta International penktam rate.

Pažiūrėk tarpe pryšakinės ašies ir paramščio, kur šerdėsminkas eina. Ten rasi penktą ratą (išimtiną ypatybę). Pastebėk platų rundina trininomsi plotą dviejų lankių geležies lentu. Tos lentos nuo apsaugoja rundinas geležis. Jos apsaugoja nusprudimo paramščio. Jos atima svarumo kritima nuo skieto ir laiko apatine daly pryšakinės ašies nuo susitrenkimo. Ta viena ypatybė prideda daug metų prie vežimo gyvavimo.

Atsargiai apžiūrėk Weber ir Columbus vežimus pas vietinį pardavėją arba paveiksluotam vežimu saviuvinėje, kurį siūsimė jums pareikalavus. Tada pamatys kodėl, jei nori daugiau gero už savo pinigus, tamistos sekantis vežimas turi būti Weber arba Columbus.

International Harvester Company of America
(Incorporated) USA

CHICAGO
Champion Deering McCormick Milwaukee Osborne Plano

Naujos rudens stailos dabar gatavos.

Dabar yra laikas užsisakyti naują rudeninį siūtą arba overkotą ir pasisergėti skubaus užino sezono.

Kuomet jus ateisite? Dabar yra geriausias pasirinkimas iš virš 500 tikrų vilnonių maferių ir tas yra jūsų reikalus duoti užsakymą dabar, kuomet yra iš ko pasirinkti. Matohėkite atminti, kad kiekvieną drabužių stailą, kurią jus čia gausite, yra čyistos vilnos ir apsiuvinas yra kuogieriausias.

Patarnavimas siuvėjų yra sumanus iš visų atžvilgių ir jus galite pasitikėti juo, nes jis sukėpa, primieruoja ir pasiūva su didžiausiu atsargumu.

Taipgi mes primam užsakymų siūtų ir overkotų per laiškus, kuriems toli atvažiuoti. Pasivame puikiausius drabužius netaitydami kostumeriams. Savo darbą gvarantuojame.

Kurie reikalaujate siūtų ar overkotų, prisiūskite mums laišką ir parašykite, kokios materijos norėsite, o mes pristisim jums sampelius savo blankas ir informacijas, kaip nuimti mierą. Musų siūtų ir overkotų kainos nuo \$18.50 ir augščiau.

ARTISTISKAS KOSTUMERISKAS KRIAUCIUS UZ TEISINGAS KAINAS

A. J. ZUKAUSKAS
Telephone Yards 6789. 3310 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Reikalaukit S-O-L-O

Sąžiningai padaryta degtinė reto ir puikaus skonio. Pasendinta baltuose ažuolo bertainiuose išlisis metais pirm jos pasiulymo visuomenėi. Jos gardžios, lengvos ir malonios ypatybės padaro S-O-L-O ideališku akstinu šeimynos vartojimui.

"Geriausis ant Barų"

Kompetentiški geros degtinės žinovai orderiuoja S-O-L-O Rye Kliubuose, Hoteluose ir Karčėlamuose. Tai yra gerimas suprantantiems gerulius. Jinau užgandėdina aštriausiu kriukų stovį.

Butinai Reikalauk S-O-L-O

STRAUS BROS. CO. Distillers - Chicago

Svarbus Pranešimas Biznieriam Chicagoje ir jo Apielinkėse

Kurie dar nesate užsisakę kalendorių 1917 metams, tai palaukite, kol nepamatsite mūsų kalendorių "samples." Turime pasirinkimui gražiausių kalendorių, pritaikintų prie kiekvieno biznio. Kiekvienas biznieras, kurs duos savo kostumerių mūsų kalendorių dovanų, bus atmenamas ilgą laiką. Mes prisitūčiame užsakymus į visas Suv. Valstijas. Gyvenantis netoliau 40 mylių nuo Chicago, parašykite atvirute, o mūsų atstovas atvyks pas jus su "samples." Galintis atvažiuoti kiekviam visokiū laiku. Kiekvienas užsisakantis pas mus kalendorius, sučėdins daug pinigų ir gaus geriausius kalendorius, nes mes imdami didelime skaičiūje, galime parduoti juos daug pigiau. Bet mes norime lietuviškus biznieriū paremti savo darbu, paduodami jiems žemiausias kainas.

Specialė kaina per lapkritį ir spalį mėnesius, kurie atsilankys patį į "Naujienu" ofisą, 1840 So. Halsted st., nedėlionis nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakarė.

Matykite K. Jamontą.

CHICAGOS ŽINIOS

Vakar liko nominuoti partijų kandidatai į įvairias valstijos ir šalies (kongresą) vietas. Pešėsi tarp savęs republikonai, pešėsi ir demokratai. Tiek vieni socialistai nedalyvavo tose peštynėse, nes jie senai nominavo savo kandidatus ir tai po vieną į kiekvieną vietą ir tarp jų nebuvo lenktyniavimo.

Tarpe apsiरेišusių republikonų frakcijų buvo Lundino-Thompsono ir Deeno. Lundino šalka statė kandidatū į gubernatorių Lowdeną, Pullmano Co. viršininką, o Deeno — Smith. Beto dar buvo trečias republikonų kandidatas Hull, kuris nėra nė kiek geresnis už kitus.

Tarp demokratų buvo dvi frakcijos Dunne ir Sullivan. Sullivan frakcija nutarė remti kandidatūrą Brinton ant gubernatorių. Brinton yra visų vadinas streiklaui, nes jis budamas maršalus pagelbėjo šaudyti streikuojančius geležinkelio darbininkus keliolika metų atgal ir tame darbe pasižymėjo neblogiau už Colorado žmogžudžius.

Beto ta pati frakcija remė kito didelio atgavimo kandidatūrą ant senato pirmininko. Užtai vakar gazo kompanija paleido iš darbo su pilnu apmokėjimu už tą dieną (ko ji niekad pirmiau nedarė) visus atliekamus darbininkus ir paliepė eiti į Sullivan buveinę ir dirbti už tą frakciją.

Balsavimai buvo gana triukšmingi ir nesąlygi vartota peiliai, revolveriai ir kiti ginklai. Keili žmonės tuo metu sužeisti. Nuo mušeikų, kurie grąšino peiliais vos išrinko kandidatus ant kongresmano Medill McCormick.

Kokius kandidatus republikonai ar demokratai nominuos, darbininkams visai nesvarbu, nes jie visi tokie ir nė vieno geresnio jų tarp nėra. Visi jie patakys darbininkus spausti ir akiai tarbaus kapitalistams ir gins jų reikalus. Darbininkai vien gali laimėti balsuodami už Socialistų partijos kandidatus.

NUŠOVĖ SAVO PAČIĄ IR PATS NUSIŠOVĖ.

Charles Bauer, 27 m., 449 Wisconsin st., atėjo į National Candy Co. dirbtuve, 329 W. Superior st., kur dirbo jo pati Ethel Bauer, 26 m., ir keturias šuvis nušovė ją. Ji mirė ligonbutyje. Jis pat nubėgęs ant stogo ir ten paleido du šuvis; jis irgi mirė ligonbutyje. Priežastis to — užvydas. Jo pati pasisakė, kad daugiau jo nemylinti ir, pradėjus jam grąšinti, ji apleido jį. Prisišobijama grąšiniu, ji kreipėsi prie policijos ir policistas visuomet ją palydėdavo į ir iš darbo. Bet jis atėjo ir į dirbtuvę ir laike pietų ją nušovė.

BANKOS KNYGOS KISENIUJE.

Pabėgęs privaštiskas bankieriu lenkas Jonas Krzyvoszewski jau liko atvežtas į Chicago. Jisai sakosi nenorėjęs nuskriausti depozitorių, bet pabėgęs delei pačios ir maldavo, kad jam būtų duota proga atlyginti depozitoriams.

Valstijos advokatui jis parodė visas savo banko knygas — kišeninę užrašų knygutę, kurioj buvo surašyti visi depozitoriai ir kiek jie turi pasidėję pas jį pinigų. Jokių kitokių knygų jis nevedė.

O kiek tokių bankierių yra?

NUTEISĖ PAKORIMUL.

Prisaikintųjų teismas nuteisė pakorimul Lloyd Bopp už nužudymą policisto Herman Malow.

Rašomoji mašiniukė ir teisių knygos pavogta iš Oak Park taikos teisėjo Lewis teismo buto.

APIE FOTOGRAFISTUS.

Šiuo noriu persergėti draugus, kurie imsitės fotografijas piknikuose, kad neprisėitų pasigalėti, kaip man. Atsibuvusiam nedėlioje, rugp. 6 d., piknike, Chernausko darže, aš su savo šeimyna nusiėmiau fotografijas. Fotografas paėmė \$1 rankpinių ir mano antrašį ir žadėjo pavyzdžius (prabas) atsiųsti utarnin-ke. Laukia viena savaitę ir kitą, o dabar jau virš mėnesio praėjo, o paveikslų kaip nėra, taip nėra.

Taiigi, draugai, nesimkite fotografijų pas nepažįstamus fotografistus, nes nė rankpinių, nė fotografijų gali neprisieiti pamatyti. Paul Binkis.

ROSELAND.

Jau buvo rašyta, kad vietinės vyčių rotos generolas tupi kalėjime. Atsisėdo jis ten už pabėgimą su vyčių kasa. Prasėdėjo jis kalėjime viso 10 dienų, po ko jis sutiko atiduoti vyčiams kasą, nes kitaip grėšė jam patupėti dar 6 mėn. Atgavus savo kasą, kurioj, rodos, buvo apie \$47, vyčiai sutiko jo nebeskusti, bet teisėjas visgi priteisė tam generolui užsimokėti teismo kaštus, taipgi ir už "darmavą burdą." Beto jis atiduotas 6 mėn. policijos priežiūrai. Tut.

Automobiliniai plėšikai jau pradėjo veikti. Paprastai plėšimai prasideda vėlai rudenį, bet šiemet jie prasidėjo daug anksčiau.

Šėsi automobiliniai plėšikai pietinėje miesto dalyje užpuolė ant keleto salinių ir valgyklų ir nemažai pasipelnė. Buvo jie atsilankę ir ant Bridgeporto, kur jis Nicholas Mankin valgyklos, 3102 So. Halsted st. atėmė \$15.

Kiti automobiliniai plėšikai aplankė šiaurinę miesto dalį, kur apiplėšė porą elevatorių stočių.

Miesto svarstyklų inspektorius susekė, kad didžiausia duonkepikla Chicagoj ir New Yorke Ward Baking Co., prigaudinėja savo pirkėjus ir neduoda pilno svaro. Kitos didžiosios duonkepiklos ir duoda mažiau, negu reikalaujama. Tik nė vienos mažosios duonkepiklos iki šiol nesugauta duodant mažus svarus.

BRIDGEPORT.

Koroneris tyrinėja priežastis mirties Prano Anako, 3432 So. Halsted st. Jo viduriuose rasta aršeniko.

Manoma, kad Thompsono salinių komisija patars mayorui atimti laisnius šešiams salininiškams, kurie pereitą nedėlią laikė savo salinius atdarais.

So. chicagiečiai rytų, rugšėjo 15 d., Prano Aršanskyo svetainėje, 8756 Houston ave., šaukia viešą susirinkimą apkalbėjimui kaip geriau prisirengus prie Lietuvių Dienos.

Užvakar pavogta dvidešimt automobilių.

APIPLĖSĖ UNLOS IZDININKĄ.

Plėšikai užpuolė ant gatvės ir atėmė iš izdininko boilermeikerių unijos W. H. Clucas, 340 N. Mason st., \$810.

Žmogžudžiai, kurie per tris metus skėjo į Jolieto, nušovė Raphael Fioalą ir jo lavoną pametė po traukiniu.

JOSEPH C. WOLON
Lietuvio Advokatas
Rulmas 902-904 National Life Bldg., 29 So. La Salle st. Chicago, Ill. Tel. Central 6396-6391
Adresas: Učarniško, Kėtvėrgė ir sūbius va. karnis nuo 5 iki 8 val. vakaro po numeris: 1106 MILWAUKEE AVE., CHICAGO, ILL. Tel. Humboldt 97.

PRANESIMAS.

Lietuvių Moksleivių Susivienijimo seimas atsibus rugšėjo 15, 16 ir 17 d. 1916, "Aušros" svetainėje, kampas S. Halsted ir 30-tos gatvių, Chicago, Ill. Seimas turės prasidėti 9 val. išryto.

Geistina, kad seime dalyvautų kuodaugiausia moksleivių. Rytiečiai moksleiviai taipgi malonėkite dalyvauti jame išreikdami savo nuomones bei patarimus per laiškus, arba kaip kam parankiau.

L. M. S. A. V Seimo Dienotvarkės Projektas.

- I. Seimo atidarymas.
2. Rinkimai:
  - a) Prezidiumo,
  - b) Sekretoriato,
  - c) Komisijų.
- II. Raportai:
  - 1) Centro valdybos,
  - 2) Komisijų.
- III. Korespondencija:
  - a) Laiškai,
  - b) Įvairūs susinešimai, etc.
- IV. Musų stovio svarstymas:
  - 1) Galimybė tęsimosi,
  - 2) Santykiai su visuomene,
  - 3) Organas,
  - 4) Susišėpimo klausimas,
  - 5) Apšvieta — Jaunuomenės klausimas,
  - 6) Bėgantieji Reikalai:
    - a) Nominavimas bei perleidimas referatų bei prelekcijų organizacijoms.
    - b) Konkursai.
    - c) Kalbėtojų ir prelegentų rekomendacija,
    - d) Moksleivijos organizavimos.
    - e) Wilkes-Barre Seimas.
    - f) Kasos stovis.
7. Klausimai kilusieji seimo laike.
- V. Konstitucija
- VI. Valdybos rinkimai.
- VII. Busimas seimas.
  - a) Vieta.
- VIII. Seimo uždarymas.
  - Centro Valdybos Rašt.
  - Albinas L. Astrauskas,
  - 2938 S. Union ave. Chicago, Ill.

Užkvietimas Svečių.

Subatoj 16 dieną rugšėjo, 2 val. vak., L. M. S. A. rengia "Aušros" svetainėje, 3001 S. Halsted gtv., vakarėlį, kuriame bus muzika, dainos, kalbos, paskaita, deklamacijos, skrajojanti krasa, žaismės ir šokiai. Tad svečiai ir visi kurie prijauciate moksleiviams kuoširdingiausiai esate užkviečiami atsilankyti. Čia ne tik progą bus artiesniai pažinčiai, bet ir puikiams pasilinksminimui. Įžanga tik 15c vyrams. Gražiojai gi lyčiai veltui.

L. Astrauskas

Seimo rengimo Komitetas.

Joseph M. Azukas & Co.,
NOTARY PUBLIC
REAL ESTATE LOANS & INSURANCE
Taigi parduota lotus ir namus, veda visokius reikalus ir egzaminuoja abstraktus ir t.t.
3303 Auburn Ave., Phone Yards 3036

SKOLINA PINIGUS
Paskolinam Jums pinigus ant antro mėginio ant Jūsų nuosavybės. Mes skaitom 6% nuosimti ir Jūs galite išmokėti kas mėnesį. Jeigu reikalauji pinigų statymui bei pagerinimui savo nuosavybės, užmokėjimui mokesčių arba nuosimti už savo savastį, arba jeigu nori išmokėti savo pirmą morgiai; Jeigu perki arba mainai savo savastį ir reikalauji pinigų užbaigimui savo kontraktų, kreipkis į mus.
LOUIS STERN and COMPANY
Mortgage Bankers
5 N. LA SALLE GATVE
Kampus Madison ir La Salle gatvių, Kambarys 909. Telefonas Main 4846

Kožas gali būti Fotografistu
Šitie būtinai reikalingi įrankiai del darymo fotografijų ir knyga del pamokinimo lietuvių kalboje kaštuoja \$3.50. Siuntimui išlaides mes apmokame. Adresuokite:
North End Studio Co.,
376 Selkirk Ave., Winnipeg, Man.

HURRAH!
Gera Naujiena

Prasidės sekančiame Panedėlyje

Rugšėjo-Sept. 18 d.

KLEIN BROS.

Didelis Rudeninio Atidarymo Išpardavimas

žinurėk subatos apgarsinimą "Naujienose"

KLEIN BROS.

20-tos ir So. Halsted gatvių

ISMOK BARBERYSTĖS AMATA
Viskas sulig naujaisiu mada. Mokestis \$25. Inrankiai duodami. Algos mokamos.
TRI-CITY BARBER COLLEGE
519 S. State St. ir 606 W. Madison St. CHICAGO, ILL.

EVESKIO Prekybos ir Kalbų Dieninė ir MOKYKLA
Vakarinė
Čia gali išmokti Anglų kalbos nuo pradines iki angliškai, taipgi Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų kalbas, Arimėtikos, Anglų, Matematikos, Istorijos, Geografijos, Politikos, Ekonomijos, Knygyvedystės, Dailiarėdžio, Laikų rašymo, Prekybos teisių ir t. t. Čia gali užbaigti PUBLIC SCHOOL, HIGH SCHOOL ir PREKYBOS KURSUS. VISKAS AISKIA MA LIETUVISKAI.
3106 So. Halsted St. Chicago
Reikalauk Aparsymo

MOKYKIS BARBERYSTĖS — Mes mokiname šitą šviesų, švartų ir greitai išmokstantį amatą; geriausi nurodymai, lengvos išlygos, įrankiai duodami; darbas kiekvienam vyrui; galima užsidirbti šiek-tiek pinigų mokinties; atėik pasimatyk su mumis arba rašyk del platesnių informacijų. Adresas:
Burke Barber School
Dept. D. 610 W. Madison St. Chicago, Ill.

Dr. J. VAN PAING
Vyrų Chroniškos Ligos
Elektriska Diagnosta ir Gydymas
Specializka medicina nuo užnuodijimo kraujo
Ofisas 2221 So. KEDZIE AVE.
Valandos: nuo 7 iki 9 vakarais, nedėliomis 10—12.
Telefonas Rockwell 897

'PEARL QUEEN' KONCERTINOS

Padarytos Suvienyotose Valstijose yra geriausios, netik tone, bet ir jų išdirbime Atsisaukite į mūsų krautuves:
Phone Yards 1557
Reikalaujanties katilozga duodam dykal
GEORGI and VITAK MUSIC CO.
4663 Gross Ave. arba
769 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

MASTER SYSTEM

BUK DRAPANŲ KIRPĖJAS.

Išmokki kirpimo "desinging"
Mes galime gauti jums atsakančią ir gerai apmokamą vietą į trumpą laiką. Jūs gausite privatizka instrukcijas ir praktiską patyrimą mokindamies.
Mes taipgi turim siuvimo skyrių, kur mokiname siuti rankoves ir kisenius daryti ir prosyti
MUSU MOKINIAI priimami visose apmokamose firmose Chicagoje.
Dieninės ir vakarinės instrukcijos.
Mes galim išmokyt Jūs šio geral apmokamo amato Jūsų lietuvių kalba, dienomis ar vakarais. Specialiai žemos kainos, jeigu Jūs atsišauksite šiam mėnesyje.
Jos. E. Kasnicka, viršininkas, Priešais City Hall, Kambariai 416-417, 118 N. La Salle st.

KOMEDIJA! KOMEDIJA! KOMEDIJA!

ALCO filmų korporacija perstato-
MARIE DRESSLER, CHAS. CHAPLIN ir MABEL NORMAND
Juokingiausių ir vėliausių šio svieto komediją "TILLIE'S" perdurtos Romancijos arba Vestuvės; milijonas kelių, mylia juokų; veizinti šitą vaizdelį turi buti drūčiai susiveržęs per pilvą. Nesijunti kaip kiekvienas incis valandos krato žmogaus krutiniėje plaučius. Šito garsaus pasaulio juokdario vestuvės talpinasi šešios Reels arba partijos gana didelės. Jeigu kurie jūs nesijaučiate gerai, tai nepamirškite Lietuvių Teatro ateinančią nedėlią po pietų, rugšėjo (September) 17 dieną. Tokios juokingos valandos žmogų nekarta ir sveiku padaro. Chaplino kvieslys kviečia širdingai visus be skirtumo ant vestuvių, kur visi busite užganėdinti. Su pagarba,
LIETUVIŲ TEATRAS

3214 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

Telephone Yards 5194
Brighton Park Registruota
AKUŠERKA
MRS. ANTONINA SHUSHO
Turin patyrimą moterų ligose, teisingai patastyti prie gimdymo, uždą duodu rodą gimdymui ir merginoms. Moters, jeigu norite gero užsiurėjimo prie palogo savės ir kudiško, tai pasišaukite A. Shusho, nes mano patarnavimas užganėdin kiekvieną moterį.
3843 SO. KEDZIE AVENUE.

Telefonas Canal 3737
AKUŠERKA
Mrs. A. Vidikas
Baigusi Akušerijos Kolegiją; ilgai praktikuosi Pennsilvanijos Hospitaluose ir Philadelphiaj. Pasekmingai patastauju prie gimdymo. Uždą duodu rodą visokios ligose moterims ir merginoms. Kalbu Lietuviškai, angliškai, rusiškai, lenkiškai ir slavokiškai.
1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, Ant antrų lubų.

Farma, Farma,

Parsiduoda pigiai farma ant labai lengvų išmokėjimų, arba išmainysiu ant miesto papertės. 80 akrų, aptverta dratine tvora; 15 akrų ariamos. Naujas sodas iš 80 medžių; 2 akrų vinuogų sodas. Naujas 5 kambarių namas; didelis staldas, geras šulnis-saltinis; gražus upelis teka per farma. 2 arkliai, 5 karvės, 5 kiaulės, vežimas, plugas ir visi įrankiai, reikalingi del farmos. 1 viorštas iki moksleinės, pusė vioršto iki geležinkelio stoties, arti lietuvių fermerio. Geistina butų, kad šia farma nupirktų lietuvis, nes ištikro gera progą.

JOHN B. SIMANOWSKI,
231 Railway Exchange Bldg., Chicago, Ill.
Phone Wabash 361 Phone S. Chicago 3539
Tel. Yards 2139

FOTOGRAFIJOS

Pagal naujaisią madą, Artistiškai užbaigtos

Turiu didelę praktišką traukime vestuvių paveikslų ir kožnol jaunai porai duodu nepaprastai puikią dovana. Meldžiū atsilankyti ir persitiktinti, o busite visukuo užganėdinti.
Darbas atliekamas gerai, greitai ir pigiau, negu kitur. Su pagarba,
JONAS P. RABINSKIS
3213 So. Morgan St., netoli 32-ros gatvės. Chicago.

Vyrai, Pasveikite

Paimkite Gydymą, kuris Jus pilnai Išgydys

Atsisaukite ir turėkite ištikimą patarimą D-ro Ross apie KIEKVIENĄ LIGĄ ARBA SILPNUMĄ.

Tas Jums Nieko Nekainuos

D-ro Ross 25 metai praktiškias patyrimas gydyme tukstančių atsilikimų yra užtikrinimas, kad Jūs gausite GERIAUSIĄ GYDYMĄ išgydymui chronišku, nervišku, kraujo ir paslaptingu ligu. Ligonis keliauja tolimą kelionę pasinaudoti D-ro Ross patarimu.

Atėikit iškart pirma, negu Jūsų liga arba silpnumas prasipiats toliaus.

Dr. B.M. ROSS SPECIAL. VYRAMS
35 So. Dearborn Str. kampus Monroe, Chicago, Crilly Building.
Paimk elevatorių iki penktos aušto.
Dvidešimts keturi metai toje pačioje vietoje. Turintis mokslišką laipsnį ir gydymo tiesą nuo 1882 m. Ištikimas.
Valandos: Kasdien 9 iki 4. Nedėl. 10 iki 1. Pan., utar., pėtn. ir sub. vak. 7 iki 8

DR. C. H. HAIR

Specialistas

Gydo įvairias ligas vyrų ir moterų. Daktaras sako: Mano 17 metų valdiška tarnystė davė man patyrimą ir pažinimą daugelio sunkių atsilikimų, kuriuos sunku buvo pergaltė kitems specialistams. Naudojotus naujaisiomis francuziškoms, vokiškoms ir itališkoms metodomis, o taipgi ir amerikoniškoms, kurias išmokau šioje šalyje. Mano specializkumas yra pasekiningas gydyme užsisenėjusių, chronišku, paslaptingu ir privatiškų ligų, užnuodijimo kraujo. Geras sutaisymas vaistų del kraujo. Valo greitai kraują. Prasalina viso kuno užsisitovėjimus, jeigu turite. Jeigu turite pilvę, šenuose, kryžiuje skausmą, širdies mušimą, kojų ir rankų prakaitavimą, nemalonų kvapą — visa tai greitai prasalina. Mano pilno rinkinio Bakteriologijos Laboratorija ir X-ray spinduliai Roentgen'o atras tikrai priežastį Jūsų ligos. Egzaminavimas ir patarimas dykal, nežiurint ar gydsitės, ar ne.

Dr. C. H. Hair
Metor Bldg. Paimk elevatori. Kambarys 122. PRIES NORTH AMERICAN CAFE, 39 SO. STATE ST., KAMPAS MONROE, šilomis nuo 10 ryto iki 1 val. po pietų. Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakar. Ned.

